Ţara nu se poate ridica decât prin ingineri

UTM MESAGER UNIVERSITAR

Anul IX. Nr. 9(87). Noiembrie 2006. Ediţie lunară în 8 pagini.
Fondator: Universitatea Tehnică din Moldova
www.utm.md/mesager/ Redactor-şef: *Leonid Busuioc*

MOTO

"*Cel mai mare orator din lume este succesul*"
(Napoleon Bonaparte)

"*Omul capabil să promită este capabil şi să uite*"
(proverb englezesc)

Managementul este unul din factorii esenţiali care explică, de ce o ţară este bogată sau săracă.
(Richard Farmer)

La Senat

Principala şi omniprezenta temă – studiile

Sigur că axa întregii activităţi a universităţii sunt studiile. Aici se concentrează totul: baza materială, pregătirea cadrelor didactice, metodele educaţionale, materialele didactice, dotarea tehnică, condiţiile de trai ale studenţilor şi lectorilor, activitatea diferitelor organizaţii obşteşti, şedinţele, seminarele, treningurile, relaţiile didactice intrerfacultăţi şi interuniversitare etc., etc.

La şedinţa Senatului UTM din 17 octombrie 2006 în spectrul acestei principale teme – studiile – s-au luat în analiză „Totalurile activităţii de studii în anul universitar 2005-2006 şi sarcinile pentru anul universitar curent".

Raportorul, dl Petru Todos, prim-prorector UTM, prof. univ., dr., a prezentat o amplă panoramă a situaţiei în anul universitar trecut.

Materialul informativ amplu pe 16 pagini A4 legat în broşură a fost difuzat la toate catedrele celor 10 facultăţi. Aici, în gazeta UTM „Mesager Universitar", avem posibilitatea să publicăm doar Hotărârea Senatului în acest subiect, în care cititorul va găsi informaţia esenţială şi sarcinile de viitor – material satisfăcător pentru a dirija activitatea de studii deja în anul 2006-2007 pe un făgaş mai eficient, concordat mai strâns şi cu prevederile strategice ale Procesului Bologna.

Hotărârea Senatului UTM din 17 octombrie 2006

Totalurile activităţii de studii în a. u. 2005/2006 şi sarcinile pentru anul universitar curent

În baza raportului prof. univ. **P. Todos**, prim-prorector al UTM, şi a dezbaterilor pe marginea acestui raport se constată că Senatul, Consiliul de Administraţie pe parcursul a. u. 2005/2006 în şedinţele sale au examinat cele mai importante aspecte ale organizării şi desfăşurării procesului instructiv-educativ la nivel de universitate, facultăţi şi catedre. În hotărârile respective au fost trasate măsuri pentru perfecţionarea continuă şi intensificarea activităţilor în acest domeniu, mobilizarea şi orientarea corpului profesoral-didactic şi a studenţilor spre o activitate de studii ordonată şi mai eficientă.

În cadrul facultăţilor au continuat studiile în baza sistemului de credite transferabile, acest sistem a fost ajustat pornind de la experienţa deja acumulată. La trei facultăţi (FIMCM, FIMM şi FUA) a continuat instruirea prin module, această formă de instruire s-a practicat fragmentar şi la alte facultăţi. În scopul ordonării atestărilor şi a examenelor parţiale au fost organizate sesiunile intermediare. A fost desfăşurată instruirea suplimentară a studenţilor a. I L pentru pregătirea către susţinerea examenelor de Bacalaureat. Au fost elaborate planuri noi de învăţământ pentru ciclul I, în baza lor fiind organizată instruirea la a. I U.

Un anumit aport în asigurarea procesului de studii a adus biblioteca, a fost majorat fondul de carte, au continuat activităţile de implementare a tehnologiilor informaţionale la deservirea studenţilor cu carte. Au fost editate 129 lucrări didactico-metodice cu un volum total de aproape 600 c.t. şi un tiraj de 14845 exemplare.

În a.u.2005/2006 au absolvit studiile şi integral au susţinut examenul de licenţă 1498 studenţi de la învăţământul de zi şi 502 – de la cel cu frecvenţă redusă. Indicii de calitate la susţinerea examenului de licenţă sunt satisfăcători. Examenul de bacalaureat a fost susţinut de 572 de studenţi de la anul I L, faţă de 327 în a. 2005.

În acelaşi timp, Senatul menţionează că activitatea instructiv-educativă nu s-a soldat cu rezultate satisfăcătoare la capitolul reuşită. În sesiunea de vară, învăţământ de zi, reuşita a constituit – 37,1%, fiind mai joasă în comparaţie cu anii precedenţi: (a. u. 1999-2000 – 60,6%, a. u. 2000/2001 – 59,1%, a. u. 2001/2002 – 58,1%, a.u.2002/2003 – 52,5%, a. u. 2003/2004 – 48,4% şi 2004/2005 – 42%).

(**Continuare** în pag. 2)

La Consiliul de Administraţie

Studii cu frecvenţă redusă: FUA şi FIEB

La şedinţa din 16 octombrie 2006 au făcut dări de seamă doar cele două facultăţi indicate în titlul informaţiei, dar subiectul interesează de fapt toate facultăţile. Secţia „Învăţământ cu frecvenţă redusă" devine tot mai ponderabilă. Mulţi specialişti din Economia Naţională doresc să-şi ridice gradul de calificare, ba şi mai mulţi studenţi de la „Secţia zi" în anul de absolvire caută să treacă la „Frecvenţă redusă" din considerente financiare (taxa mai mică) sau se încadrează deja în câmpul muncii.

Prin urmare, analizele şi discuţiile în forurile UTM vor privi tot mai insistent „Frecvenţa redusă": programe şi planuri didactice, calitatea predării, asigurarea metodică, consultaţii, lucrările practice şi de laborator, lucrări de control, studii la distanţă etc.

Accentuăm aceste noi viziuni asupra „Frecvenţei reduse", deoarece din trecut se ştie că această secţie denumită „Studii fără frecvenţă" era privită cu o destul de impunătoare doză de dispreţ, ajungându-se până la cunoscuta formulă anecdotică „Studii fără frecvenţă şi... fără cunoştinţe".

Acum deci trebuie să schimbăm optica, şi nu din considerente conjuncturiste, ci pentru că realitatea este cu totul alta. Studii serioase se fac şi la „Secţia cu frecvenţă redusă", de aici şi gradul corespunzător de seriozitate în muncă al cadrelor didactice.

La FUA există şi forma „Studii serale", ceea ce este tot „frecvenţă redusă". Forma de studii serale se aplică aici la două specialităţi: „Arhitectura" şi „Designul interiorului". În Legea Învăţământului din RM nu este specificată expres forma serală. Consiliul de administraţie al UTM a decis ca dl **Nistor Grozavu**, decanul FUA, împreună cu reprezentantul rectoratului UTM, să intervină cu argumente pe lângă Ministerul Educaţiei şi Tineretului pentru a legifera „Seralul" ca formă de „Studii cu frecvenţă redusă".

Dl **Timofei Andros**, prorectorul pentru studii cu frecvenţă redusă, a specificat un şir de lacune în activitatea unor cadre didactice la secţia respectivă, indicând şi căile de rezolvare.

Subiectul studiilor cu frecvenţă redusă a fost supus unei largi analize şi la o şedinţă a Senatului UTM. Hotărârea Senatului în subiectul dat este publicată în prezentul număr al „Mesagerului Universitar". În Hotărâre sunt indicate căile de ameliorare continuă a studiilor cu frecvenţă redusă la UTM.

Sesiunea examinărilor intermediare

La şedinţa din 6 noiembrie 2006 decanii celor 10 facultăţi au raportat asupra rezultatelor de reuşită după sesiunea intermediară din octombrie. Procentele de reuşită au crescut: FIMCM – 67,4; FIEB – 72; FTMIA – 70,5; FIMM – 54,3, FCIM – 54,2; FUA – 48,71; FRT – 54, FCGC – 52,97, există sporul şi la FEn şi FIU.

Dar la unele facultăţi se va anunţa încă o sesiune de reexaminări, aşa că chestiunea reuşitei va fi repetată şi în analizele şedinţei Consiliului de Administraţie din începutul lui decembrie 2006.

Vor fi şi destule exmatriculări ale studenţilor care au multe restanţe. Dar cu restanţierii trebuie să lucrăm în mod diferenţiat: depinde câte restanţe are studentul şi la ce discipline. În unele cazuri se recomandă repetarea anului de studii, în altele – repetarea doar a unui semestru.

Acum însă a apărut ideea că trebuie să trecem şi la o a treia posibilitate – repetarea doar a unei singure discipline. Tocmai de aceea am şi adoptat sistemul de credite transferabile (ECTS) după modelul din Occident. Studentul poate avea, pe baza acestui sistem, posibilitatea de a fi promovat anul următor repetând o singură disciplină restantă, pe care din anumite motive nu a reuşit să o însuşească la timpul regulamentar.

Sigur că el va plăti taxa cuvenită pentru disciplina repetată. La şedinţa Consiliului de Administraţie problema cu repetarea unei singure discipline a trezit discuţii în contradictoriu. Argumentul mai des expus era că mulţimea de studenţi cu o singură restanţă în acest caz al permiterii repetării va crea o tulburare mare la decanate şi la contabilitate. Această tulburare însă nu trebuie denumită anume „tulburare", pentru că în universităţile din Occident acest aspect a trecut rodajul în practica didactică de mulţi ani şi a devenit un proces natural al unei instituţii cu specificul ei de „mulţime" şi rulare de acţiuni continue zi de zi, anul didactic întreg.

Deci vom schimba încet-încet mentalitatea şi vom aplica Sistemul de Credite Transferabile şi în acest aspect al repetării doar a unei singure discipline. E vorba şi de respectarea drepturilor omului – chestiune care ne va preocupa în permanenţă ca valoare supremă.

A fost abordată şi problema plecării în timpul verii a unor studenţi la lucru (practică) sau invers – la practică (lucru) în Marea Britanie şi SUA. Şi aici discuţii în contradictoriu.

Trebuie să amintim că în componenţa Consiliului de Administraţie al UTM sunt şi studenţi. Iată că studentul **Sergiu Susanu** de la FCGC a propus o cât mai mare liberalizare a mobilităţii studenţilor, dezicerea de opreliţi din partea decanatelor, a rectoratului în acest sens. Sigur că se va stimula acea parte a colectivului studenţesc, care are rezultate mai bune la reuşită. Vom opera deci cu stimulări, nu cu opreliţi sau discriminări.

Cât priveşte faptul lipsei de interes pentru învăţătură, manifestat de unii studenţi, dl student Sergiu Susanu propune instituirea unor cursuri de psihologie cu menire specială spre trezirea interesului pentru învăţătură. Prorectorul dl **Valentin Amariei** se va ocupa de realizarea acestei propuneri interesante şi judicioase, precum a specificat Consiliului de Administraţie al UTM.

(**Urmare** din pag. 1)

Principala şi omniprezenta temă – studiile

Pe ani de studii indicii reuşitei au constituit respectiv: a. I L – 48,2%; a. I U – 33,8%, a. II U- 34,5 %; III U – 41,9%. În raport cu anul precedent aceşti indici sunt mai mici . Din 6102 studenţi la învăţământul cu frecvenţă redusă, la data de 1.10.2006 în următorul an au fost promovaţi 1466 (32,2%).

În pofida diverselor măsuri întreprinse de decanate, catedre, cadre didactice, îndrumători de grupă, activul studenţesc nu s-a reuşit de a combate atitudinea neglijentă a majorităţii studenţilor faţă de studii. Nesatisfăcătoare este şi disciplina de studii a studenţilor, care a influenţat negativ rezultatele susţinerii examenelor şi colocviilor.

În contextul rezultatelor nesatisfăcătoare menţionate, Senatul din nou constată lipsa de insistenţă la diverse nivele în căutarea şi promovarea formelor şi metodelor de instruire, adecvate pregătirii preuniversitare a studenţilor şi orientate spre intensificarea şi personificarea muncii individuale a cadrelor didactice cu ei, inclusiv şi prin consultaţii. Orarele consultaţiilor sunt formale, multe ore de consultaţii nu se realizează, multe cadre didactice se mărginesc la consultaţii doar în preajma examenelor.

Sunt nesatisfăcătoare măsurile în vederea debarasării de acei studenţi, care din sesiune în sesiune au numeroase restanţe, şi practic nu manifestă nici eforturi, nici interes pentru a-şi schimba atitudinea faţă de studii.

În baza celor menţionate, Senatul

h o t ă r ă ş t e:

1. A obliga administraţia universităţii şi decanatele facultăţilor să continue realizarea controlului riguros al desfăşurării procesului de studii, asigurării calităţii lui şi a disciplinei de muncă, să ridice responsabilitatea şefilor de catedră, cadrelor didactice în acest domeniu de activitate.

2. A considera actuală şi pentru acest an sarcina ca decanii facultăţilor şi şefii de catedră mai eficient să monitorizeze activităţile cadrelor didactice în domeniul organizării lucrului de sine stătător al studenţilor şi depăşirii atitudinii indiferente a lor faţă de munca de studii, întăririi disciplinei de instruire, sporirii eficacităţii muncii îndrumătorilor de grupă. În acest context se cere de a examina la diferite nivele, inclusiv la şedinţele de catedră, a problemelor în cauză, de a elabora măsuri eficiente şi personificate în domeniile de activitate examinate.

3. Administraţia universităţii, decanatele facultăţilor şi şefii de catedre urmează să realizeze măsurile necesare privind implementarea planurilor şi programelor de învăţământ pentru sistemul de studii bazat pe două cicluri.

4. Pe parcursul perioadei noiembrie – decembrie 2006 catedrele de profil, cu participarea reprezentanţilor catedrelor, care asigură compartimentul economic al proiectului de licenţă şi reprezentanţii catedrei SAV, să examineze totalurile examenului de licenţă şi să elaboreze măsuri adecvate de realizare a propunerilor care se conţin în rapoartele preşedinţilor CEL. A obliga decanii facultăţilor să generalizeze aceste măsuri şi să elaboreze planuri concrete de activitate în domeniul perfecţionării procesului de instruire, inclusiv la etapa finală a acesteia.

5. A considera obligatoriu susţinerea examenului de bacalaureat de către fiecare student al anului I L, învăţământ de zi, substituind cu acest examen sesiunea de vară.

6. Catedrele care asigură activităţile didactice cu studenţii anului I L urmează să respecte cu stricteţe prevederile programelor de învăţământ prin care se acoperă diferenţa dintre şcoala medie şi liceu, mai activ să se implice în procesul de ajutorare a studenţilor pentru susţinerea bacalaureatului.

7. Administraţia universităţii să întreprindă activităţile necesare privind implementarea sistemului de management al calităţii, să asigure controlul implementării la catedre de către titulari a instrucţiunii „Planificarea şi organizarea serviciului de învăţământ la disciplina de studii", ca important element al acestui sistem.

8. Controlul executării prezentei hotărâri se impune prim-prorectorului **P. Todos**.

Preşedinte al Senatului UTM,
***acad. AŞRM prof. univ.* I. BOSTAN**
Secretar ştiinţific al Senatului,
conf. univ. dr. I. DROBENCO

* * *

În aceeaşi şedinţă Senatul a examinat şi tema învăţământului cu frecvenţă redusă – sporirea calităţii studiilor. Deci aceeaşi temă principială şi omniprezentă – studiile. Şi nu vom uita că această formă de învăţământ cu frecvenţă redusă capătă o importanţă tot mai mare, dat fiind faptul că în economia de piaţă tot mai mulţi oameni găsesc necesar de a-şi completa studiile fără a-şi întrerupe activitatea la locul de muncă.

Raportorul temei a fost dl Timofei Andros, prorector pentru învăţământul cu frecvenţă redusă şi studii la distanţă, conf., dr. Publicăm în continuare hotărârea Senatului UTM privind problema dată.

Hotărârea Senatului UTM din 17.10.06

Cu privire la realizarea hotărârii Senatului UTM din 24.01.2006 „Cu privire la unele măsuri pentru asigurarea calităţii studiilor la învăţământul cu frecvenţă redusă în U.T.M."

În baza raportului dlui **T. Andros**, conf., dr., Senatul constată că administraţia Universităţii, decanatele facultăţilor, catedrele şi cadrele didactice au întreprins unele activităţi pentru executarea hotărârii Senatului din 24.01.2006 „Cu privire la unele măsuri pentru asigurarea calităţii studiilor la învăţământul cu frecvenţa redusă." Catedrele de profil, la care se efectuează învăţământul cu frecvenţă redusă elaborează planuri de învăţământ conform cerinţelor Regulamentului aprobat prin hotărârea Senatului în cauză, modifică programele de studii conform acestor planuri, elaborează materiale didactice pentru învăţământul cu frecvenţă redusă şi la distanţă. Decanatele FE, FIEB au asigurat studenţii cu grafice anuale (calendaristice) pe săptămâni ale activităţilor de studii pe săptămâni, Departamentul de Informatizare a elaborat un SITE pentru învăţământul cu frecvenţă redusă, Departamentul Didactico-metodic a elaborat Regulamentul „Cu privire la evaluările curente şi finale" la învăţământul cu frecvenţă redusă. S-au luat şi alte măsuri pentru executarea hotărârii menţionate.

În acelaşi timp, Senatul menţionează că prevederile hotărârii nominalizate se execută într-un ritm lent, nesatisfăcător. La multe specialităţi activităţile cu studenţii anilor I şi II se realizează în lipsa planurilor de învăţământ aprobate de conducerea universităţii, a programelor de studii modificate conform Regulamentului aprobat prin hotărârea nominalizată a Senatului. La multe discipline lipsesc materialele didactice necesare studiilor cu frecvenţă redusă. Multe cadre didactice admit abateri în procesul de instruire de la programele de învăţământ, admit formalităţi în procesul de evaluare a cunoştinţelor studenţilor. Decanatele (cu excepţia FE) în sesiunile de reper, includ în orar discipline cu câte 6, 8,10,12 ore pe zi unui cadru didactic la o serie sau la o grupă ceea ce reduce eficacitatea predării şi însuşirii de către studenţi a materialului. Multe cadre didactice completează incorect registrele frecvenţei studenţilor şi listele de examinare. În activităţile cu studenţii din învăţământul cu frecvenţă redusă decanatele şi majoritatea catedrelor practic nu folosesc tehnologiile moderne de comunicare (Internet, e-mail ş.a.).

Pornind de la cele expuse,

Senatul H o t ă r ă ş t e:

1. Decanii şi şefii catedrelor:

a) să finalizeze până la sfârşitul lunii octombrie 2006 adaptarea planurilor de învăţământ de zi la condiţiile învăţământului cu frecvenţă redusă şi aprobarea lor de conducerea Universităţii.

b) să modifice în aceeaşi perioadă programele de învăţământ conform planurilor de învăţământ pentru învăţământul cu frecvenţă redusă aprobate.

2. Şefii catedrelor

a) să efectueze o inventariere a materialelor didactice pentru învăţământul cu frecvenţă redusă şi să alcătuiască un plan de elaborare a materialelor didactice, care lipsesc sau nu corespund programelor de învăţământ.

b) să coordoneze şi să asigure activităţile de control a cadrelor didactice privind efectuarea instruirii conform programelor de învăţământ în condiţiile învăţământului cu frecvenţă redusă şi a completării registrelor şi altor documente conform cerinţelor respective.

3. Decanatele să asigure instruirea în sesiunile de reper prin includerea în orar a nu mai mult de 4 ore prelegeri şi seminare sau 6 ore lucrări de laborator (practice) pe zi pentru o disciplină.

4. Decanii, şefii catedrelor să organizeze evaluarea cunoştinţelor studenţilor la învăţământul cu frecvenţă redusă numai în zilele de examinare (şi reexaminare) pe întreg materialul din programa de învăţământ (cu biletele de la învăţământul de zi), excluzând formalităţi şi abateri de la prevederile evaluării în instituţiile de învăţământ superior.

5. Pentru o mai bună organizare şi eficientizare a instruirii, decanatele şi catedrele să desfăşoare activităţile necesare pentru implementarea tehnologiilor moderne de comunicare (e-mail, Internet).

6. Decanii urmează să analizeze situaţia privind organizarea şi desfăşurarea instruirii la facultăţi, rezultatele fiind examinate de către Consiliile facultăţilor cu participarea dlui prorector **T. Andros** în lunile februarie-martie 2007.

7. A accentua responsabilitatea nemijlocită a decanilor pentru organizarea şi desfăşurarea procesului de învăţământ cu frecvenţă redusă la facultăţile respective.

8. Dl conf., dr. **T. Andros**, prorector urmează să efectueze controlul înlăturării lacunelor depistate în organizarea şi desfăşurarea procesului de învăţământ cu frecvenţă redusă şi să informeze Senatul în ianuarie 2007.

9. Controlul executării prezentei hotărâri se impune dlui conf., dr. T. Andros, prorector.

Preşedinte al Senatului UTM,
***acad. AŞRM, prof. univ.* I. BOSTAN,**

Secretarul ştiinţific al Senatului
***conf. univ. dr. I.* DROBENCO**

Ştiri de la facultăţi

FIMCM. Tinerii – ştiinţa – tehnica

Dl **Valeriu Dulgheru**, şeful Catedrei „Teoria mecanismelor şi organe de maşini", conf., dr. hab., afirmă, pe drept, că la catedra pe care o conduce s-a format în timp un colectiv relativ numeros de tineri cercetători – acum 12 foşti şi actuali doctoranzi. Deşi cu viteze diferite, dar toţi cercetează de zor. Acum în toamnă câţiva dintre ei îşi vor prezenta deja tezele pentru doctorat la seminarul ştiinţific de profilul mecanic. Este vorba de dnii **Anatol Sochireanu** cu tema „Cercetarea dinamicii transmisiilor planetare precesionale", **Ion Botnariuc** – „Transmisiile planetare precesionale cinematice"; **Nicolae Trifan** – „Metode de fabricare a roţilor dinţate prin deformare plastică". Nicolae Trifan şi Anatol Sochireanu au reuşit să-şi înscrie în palmares câte 11 brevete de invenţie.

Tânărul **Ion Dicusară** este pe linie destul de activă. Predă şi el studenţilor, iar pe planul cercetărilor are bune rezultate în domeniul „Tehnologiilor de prelucrare a roţilor dinţate de dimensiuni mici". Sunt lucrări foarte minuţioase – un fel de chirurgie... mecanică. Tânărul Dicusară are deja la activ 17 brevete de invenţie.

Radu Ciupercă, un alt tânăr cercetător la catedră, merge şi el cadenţat spre susţinerea tezei, are şi el deja mai multe brevete de invenţie, care-i sporesc desigur ponderea ştiinţifico-tehnică.

Fraţii **Ciobanu** – **Oleg** şi **Radu** – lucrează spornic, doar în anul acesta au cucerit câte 6-7 brevete de invenţie.

Iulian Malcoci şi **Alexandru Olevschi** sunt cei mai tineri dintre... tinerii cercetători la catedră. Activează primul an. Se manifestă pozitiv, prompt... În calitate de tânăr lector universitar se manifestă bine şi dl **Mihai Vengher**. De altfel, în aulele studenţeşti predau şi Sochireanu, şi Ciupercă, şi Trifan, şi Botnariuc.

Este un lucru lăudabil – grija catedrei pentru creşterea noilor vlăstare pedagogice şi ştiinţifice. Un merit esenţial revine desigur Şcolii ştiinţifice „Transmisiile planetare precesionale", formată la această catedră sub îndrumarea conducătorului acestei şcoli, dl **Ion Bostan**, prof. univ., dr. hab., academician al AŞM. Şcoala ştiinţifică atrage tineretul cercetător, pregăteşte ziua de mâine a domeniului dat. Conducătorii ştiinţifici, dnii Ion Bostan şi **Valeriu Dulgheru**, ca vizionari autentici în decursul mai multor ani au tot trudit şi trudesc cu răbdare, aidoma agricultorului, doar ca ogorul ştiinţei să devină mereu mai fertil în a rodi... noi cercetători şi lectori la UTM.

FCIM. Profesorul *Şontea* la Quebec, Canada

În perioada 15 mai – 15 iunie dl **Victor Şontea**, şeful Catedrei de Microelectronică şi Dispozitive cu Semiconductori, prof. univ., dr., s-a aflat la Universitatea Laval din Quebec, Canada. A fost o bursă (şi profesorii obţin burse, nu doar studenţii!) oferită de Agenţia Universităţilor Francofone (AUF). Trebuie să adăugăm şi faptul că dl Şontea deţine şi funcţia de director al Filierei Francofone „Informatica" de la FCIM, aşa că bursa oferită de AUF are substrat logic.

Bursa-stagiu de o lună de zile i-a prilejuit dlui Şontea să încheie cu oficialităţile Universităţii Laval, enormă ca număr de studenţi – 37 de mii, vestită în lume ca prestigiu didactico-ştiinţific, câteva acorduri foarte benefice pentru UTM. Se ştie de altfel că Universitatea Laval din Quebec are cu UTM deja mai mulţi ani la rând legături rodnice privind diferite aspecte didactico-ştiinţifice. Filiera Francofonă „Informatica" de la FCIM este susţinută de un Consorţiu de universităţi, inclusiv Universitatea Laval.

Deci profesorul Şontea, având prerogativele necesare, a încheiat un acord-cadru de colaborare între UTM şi Universitatea Laval care cuprinde sferele didactică, ştiinţifică, precum şi schimbul de documentaţie didactică-universitară. A mai fost încheiat şi un protocol vizând mobilitatea studenţilor şi profesorilor în ambele sensuri. Un detaliu semnificativ: studenţii care vor învăţa în universitatea-partener nu vor plăti taxe de studii, deşi învăţământul superior în Canada e plătit de orice student, iar cei străini plătesc chiar mai mult.

Un alt moment. Studenţii de la UTM care vor face 50 la sută din credite prin forma de învăţământ la distanţă la Universitatea Laval, vor obţine la final două diplome – a UTM şi a Universităţii Laval.

Ultima noutate adusă de dl Şontea este că s-a ajuns la o înţelegere ca în anul universitar viitor să se deschidă la UTM un **masterat la distanţă**, susţinut de Universităţile Laval şi UTM, precum şi de AUF. Diplomele vor fi girate de Universităţile Laval şi UTM. Profesorul Victor Şontea a stabilit contacte şi direct cu catedrele de informatică şi microelectronică de acolo pentru a schiţa planuri de viitor privind vizitele de lucru – predare sau studii – ale profesorilor şi studenţilor pe parcursul semestrelor, astfel ca nivelul universitar să se echivaleze sub toate aspectele: conţinutul programelor, cercetările ştiinţifice, inclusiv cele comune, conferinţele tematice studenţeşti şi profesorale etc.

Toate acestea sigur că vor ridica şi mai mult atractivitatea UTM pentru tineretul studios.

Acum 6000 de ani, la Cucuteni...

Pe 24 octombrie, în plină toamnă, când însuşi anotimpul predispunea parcă spre meditaţie, la UTM s-a desfăşurat un simpozion, care, la prima vedere, părea să depăşească competenţele unei instituţii pur inginereşti, fiind vorba de simpozionul „Cucuteni-5000 Redividius: ştiinţe exacte şi mai puţin exacte". Avându-l în calitate de patron spiritual pe prof. dr. ing. **Lorin Cantemir** de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi" din Iaşi, România, care este şi Doctor Honoris Causa al UTM, iar în calitate de moderatori – pe prof. univ., dr. hab. **Valerian Dorogan**, prorector pentru ştiinţă al UTM, şi **Valeriu Dulgheru**, conf. univ., dr. hab., şeful Catedrei „Teoria mecanismelor şi organe de maşini", UTM, acest simpozion a constituit de fapt o minunată lecţie de istorie, civilizaţie şi spiritualitate, care avea să scoată în relief civilizaţia Cucuteni, una dintre cele mai importante şi, poate, mai desăvârşite civilizaţii neolitice din Europa de acum 5000-6000 de ani.

De unde până unde un simpozion de istorie şi spiritualitate la UTM?

Răspunzând la această întrebare, prof. **Lorin Cantemir** a menţionat în alocuţiunea sa: o societate se dezvoltă cu succes atunci când între cele trei componente esenţiale ale ei – materialul, spiritualul şi socialul, există o armonie deplină. Armonie care, în opinia sa, se datorează în mare parte şi activităţii inginerilor – creatorii a tot ceea ce există, material, în civilizaţia modernă. În opinia sa, pentru un inginer ideile care nu sunt viabile, nu există. Iar mărturiile care au ajuns până la noi despre civilizaţia cucuteniană denotă că reprezentanţii acesteia erau înzestraţi cu deosebite calităţi intelectuale, vădind, pe lângă o vastă imaginaţie artistică, şi un dezvoltat spirit ingineresc. Pornind de la faptul că civilizaţia Cucuteni poartă denumirea satului în care au fost descoperite primele vestigii ale acesteia, ea cuprinzând de fapt un teritoriu mai vast, ce se întindea din România până în Republica Moldova şi Ucraina, am putea spune cu certitudine: cucutenienii n-au dispărut – ei au rămas genetic în noi. Şi e de datoria noastră să ne cunoaştem trecutul, a conchis profesorul ieşean.

În cadrul celor două secţiuni ale simpozionului: „Cultura cucuteniană" şi „Ştiinţe exacte şi mai puţin exacte", participanţii, între care cercetători de la Institutul Civilizaţiei Dacice şi Centrul Vechii Europe din Chişinău, precum şi oaspeţi ieşeni – de la Muzeul „Istoria Moldovei", Muzeul Ştiinţei şi Tehnicii „Ştefan Procopiu", Asociaţia ARS CONTINUA, au abordat probleme privind cunoaşterea culturii cucuteniene. S-a menţionat: cucutenienii au lăsat după ei cele mai mari vase de lut ale epocii Neoliticului, o mulţime impresionantă de figurine fără chip, incizate cu „poeme" geometrice pictate în culori, picturi care au rezistat intemperiilor 5000-6000 de ani, ample cunoştinţe arhitectonice (temple, sate fără bordeie, cu multe case paralelipipedice) şi cosmogonice, tehnici agricole, inginerie metalurgică etc. Din punct de vedere arhitectonic, ei s-au manifestat prin

construit şi prin incrustarea construitului cu motive geometrice primordiale (unghiuri, spirale, romburi, zigzaguri, cercuri, meandre, triunghiuri, trei linii, linii paralele, perpendiculare, verticale şi orizontale etc.). Urmele acestui construit plastic sunt atât de prezente în construitul recent al românilor, încât arheologii pun cu seriozitate întrebarea cu privire la continuitatea spirituală cucuteniană şi precucuteniană în spaţiul de geneză al poporului român.

Prezent la simpozion, primarul actual al localităţii Cucuteni, judeţul Iaşi, dl **Mihai Tun**, a expus un scurt istoric privind descoperirea aşezării eponime a culturii Cucuteni. Situată pe înălţimea Cetăţuia din s. Băiceni, ea a fost descoperită în 1884 de către folcloristul ieşean **Teodor Burada** în timp ce locuitorii extrăgeau acolo piatră. Burada află că acolo au fost găsite fragmente de ceramică pictată şi figurine de lut ars. El rămâne impresionat de cele văzute şi prima măsură solicitată primarului a fost de a interzice lucrările de extragere a pietrei. În 1885, scriitorul şi arheologul amator **Beldiceanu** publică în Revista de Istorie, Arheologie şi Filologie articolul „Antichităţile de la Cucuteni". În 1889 Cucutenii intră în circuitul ştiinţific internaţional, rezultatele primelor cercetări efectuate de **Beldiceanu**, **Buţureanu** şi **Butculescu** fiind prezentate la cel de-al X-lea Congres Internaţional de Antropologie şi Arheologie de la Paris. Descoperirile de la Cucuteni suscită şi interesul profesorului german **Hubert Schmidt**, care a întreprins săpături sistematice în 1909 şi 1910, publicând în 1932 monografia „Cucuteni in der oberen Moldau-Rumänien", în care stabileşte principalele etape de evoluţie a acestei extraordinare culturi de ceramică pictată, aparţinând neoliticului est-european. Iar peste aproximativ 80 de ani de la aceste descoperiri, Cucutenii au reintrat în atenţia arheologilor şi istoricilor, de data aceasta cu două descoperiri importante din epoca geto-dacică: un tezaur de obiecte de podoabă din aur şi o necropolă tumulară princiară.

Dorind ca localitatea sa să devină cât mai atractivă din punct de vedere turistic, primarul de Cucuteni Mihai Tun, în colaborare cu Fundaţia AXart din Iaşi, a organizat un simpozion de arte vizuale, gândit ca o tabără permanentă de sculptură din lemn de stejar cu genericul „Artă şi sacralitate". Ediţia din anul curent, cea de-a cincia, desfăşurată în perioada 6-20 august, la care a colaborat şi Fundaţia ARS CONTINUA, sub egida dnei **Ionela Mihuleac**, artist plastic (fiica primarului de Cucuteni), a extins arealul anterior al lucrărilor executate în cadrul simpozionului, acestea ţinând atât de domeniul sculpturii, cât şi al ceramicii, picturii, performance-ului şi land-artului, intitulându-se semnificativ „HUMAn", făcând aluzie la materialul predilect de lucru din zonă. Alături de profesori ceramişti din Cluj, Iaşi, Bucureşti, la tabără participă şi cca 40 de copii din comună, care însuşesc arta prelucrării ceramicii, unii dintre ei fiind deja în al treilea an de practică. Implicarea copiilor în munca de creaţie evidenţiază de fapt importanta dimensiune socială a acestor activităţi culturale, care îşi găsesc rostul în a menţine vie legătura dintre noile generaţii şi tradiţie.

Participanţii la simpozionul UTM au avut posibilitatea să savureze unele dintre aceste lucrări, prezentate într-o expoziţie de arte vizuale Cucuteni, organizată de oaspeţii ieşeni chiar în holul FIMCM, unde a avut loc simpozionul. Create într-un loc adânc ancorat în imaginarul naţional, lucrările păreau că poartă şi ele amprenta activării unor simboluri ancestrale. „Când păşeşti printre cioburi vechi de peste 5000 de ani şi admiri la poalele dealului umbra pe ghizd a celor trei ciuturi, lucrurile îţi apar într-o altă lumină. La Cucuteni timpul nu s-a oprit, însă „are răbdare" cu oamenii şi cu lucrurile", a menţionat cu originalitatea ce-l caracterizează primarul Mihai Tun, invitându-ne să vizităm Cucutenii, pentru a ne inspira din tezaurul cultural păstrat peste milenii pentru noi, pentru copiii noştri şi pentru copiii copiilor noştri.

Marina ROMANCIUC

Figurină cucuteniană de lut dotată cu trei linii, linii paralele şi perpendiculare şi un şir de splendide triunghiuri şi romburi unite.

„Poem" geometric pictat pe vas cucutenian.

Acest ou neolitic cucutenian care se duplică păstrând unde de „trei linii" arată cât de spectaculoase au fost cunoştinţele reprezentanţilor civilizaţiei cucuteniene.

Pe această ştampilă de Cucuteni s-a imprimat necesitatea imperioasă a balansării acţiunilor şi reacţiunilor omeneşti. Orice curgere îşi are meandrul său, orice furtună este potolită de necesitatea tihnei, orice tihnă va fi zguduită de inevitabile vârtejuri.

Atmosferă energizant-didactică la FIEB

Se ştie că în orice orchestră dirijorul dă tonul. Am simţit pregnant acest adevăr la şedinţa Consiliului F-ţii de Inginerie Economică şi Business (FIEB), la care am avut ocazia să asist pe data de 18 septembrie a.c. Dl **Nicolae Ţurcanu**, decanul facultăţii, conf., dr., a imprimat şedinţei un stil modern de comunicare: concis, la obiect, operativ. A nu se crede însă că rece, dogmatic. E un intelectualism creator – relaxant sau invers: relaxant-creator, pentru că omului încordat, închistat, oarecum înmărmurit-înlemnit nu-i vin nicidecum idei noi. Creaţia răsare în atmosferă liberă, încrezătoare în forţele tale şi ale colegului de alături, cu multă bunăvoinţă, chiar dacă şi exigenţele sunt mari, cum se cuvine într-o instituţie educaţională.

Şefii de catedre au raportat despre activitatea educativ-didactică în grupele studenţeşti. Au fost numiţi îndrumătorii de grupe (diriginţii – la FIEB se insistă asupra acestui termin) la anii I şi II, iar în cazul psihologului dnei **Nelly Sârbu** – şi la anul III.

La FIEB figura îndrumătorului (dirigintelui) de grupă devine, să zic aşa, emblematică şi faptul stă pe o logică puternică, deoarece o bună educaţie va genera cu necesitate şi... o bună instruire şi chiar... o bună pedagogizare a pedagogilor înşişi, calitate ce trebuie mereu cizelată.

Decanul FIEB, dl Ţurcanu, om ce cugetă larg asupra câmpului pedagogic, a avut buna inspiraţie de a institui un post de **psiholog**, acesta fiind şi **prodecan pentru educaţie**. În acest post se află dna Nelly Sârbu, dumneaei fiind şi colaborator la Institutul Naţional de Ştiinţe ale Educaţiei, adică fundalul cunoştinţelor este fertil. Dar nu ar fi de ajuns doar cunoştinţele în sine, e nevoie şi de voinţa de a aplica în comunicarea zilnică formulele „profesor-student", „student-profesor" şi „profesor-profesor". Ei bine, această voinţă – motorul activităţii educative neîntrerupte – există şi se manifestă generos la dna prodecan Sârbu şi, ceea ce e deosebit de benefic apare la FIEB, îmbogăţeşte arsenalul profesional al îndrumătorilor de grupe.

La Consiliul FIEB asistă toţi şefii de catedre şi a fost deci binevenit succintul referat al psihologului-prodecan, dna Sârbu, tratând într-un stil ştiinţifico-pedagogic subiectul figurii îndrumătorului-profesor într-o grupă studenţească.

„Studentul trebuie să vadă (să simtă) că persoana lui ne interesează", „Profesorul trebuie să aibă legături sufleteşti cu studentul", atare şi alte gânduri magistral-pedagogice au fost desfăşurate în referat şi în discuţii la Consiliul FIEB, fapt ce imprimă întregii atmosfere de lucru la această facultate o orientare optimist-pedagogică. Aici se organizează şi seminare speciale de instruire pedagogică a îndrumătorilor de grupe, iar şeful catedrei de Economie şi management Industrial, dl **Valentin Şverdlic**, conf., dr., a propus ca dna psiholog **Nelly Sârbu** să extindă aceste seminare, cuprinzând şi celelalte două facultăţi-surori – FUA şi FCGC, care-şi desfăşoară activitatea în campusul „Botanica", astfel aducându-se universităţii în general un bun folos anume pe câmpul pedagogizării, fenomen întotdeauna benefic într-o instituţie didactică de caracter tehnic.

În acelaşi stil calm, creativ, bine argumentat s-au analizat la Consiliul FIEB şi celelalte destul de multişoare chestiuni pe ordinea de zi: desemnarea candidaţilor pentru concursuri la Premiul Senatului pe compartimentele: „Cel mai bun student", „Cel mai bun îndrumător de grupă", „Activitate didactică", „Masteratul în anul universitar în curs", „Grupele studenţeşti de elită" etc.

La FIEB se editează o **gazetă**, există un **site** cu informaţie bogată pentru studenţi, funcţionează cercuri ştiinţifice studenţeşti, profesorii scriu manuale, participă în viaţa economică a republicii, au legături didactico-ştiinţifice cu universităţi din lume.

Indicele didactic cumulativ al activităţii unei facultăţi este desigur reuşita studenţilor. La FIEB acest indice este cel mai înalt pe universitate. Factorii explicativi sunt desigur multipli, dar toţi converg într-o albie comună, care s-ar putea exprima într-un singur cuvânt – „stilul".

Iar marele naturalist şi scriitor francez **Buffon** tocmai asta spunea: că omul este stilul. Adică, un stil de a fi, de a înţelege viaţa, totul.

Leo LEON

La Sindicat

Noi şi legea

Din momentul aprobării noului **Cod al muncii** al RM în octombrie 2003 de către Parlament au fost efectuate mai multe modificări în conţinutul acestui act legislativ de o mare importanţă pentru angajaţi. Totodată, în aprilie 2006 au fost operate unele modificări în Legea salarizării, care de asemenea prezintă un mare interes pentru salariaţii bugetari.

Cu această ocazie, pe 18 octombrie 2006, în campusul universitar UTM „Botanica" a avut loc un seminar metodic sindical, la care au participat preşedinţii şi membrii birourilor sindicale de la cele trei facultăţi: FCGC, FUA, FIEB şi de la Biblioteca universitară. Fiind pătrunşi de faptul necesităţii cunoaşterii legislaţiei de către liderii sindicali, discuţiile au atins şi alte acte legislative de protejare a intereselor angajaţilor din sfera bugetară: protecţia muncii, contractul individual de muncă. S-au discutat şi obligaţiunile angajaţilor şi angajatorului, care constituie, de fapt, garanţia bunei activităţi a întregii universităţi. După aproape două ore de studiu, participanţii au concluzionat că asemenea seminare sunt necesare în fiecare an universitar. Moderatorul seminarului a fost dna **Ana Arnaut**, şefa sectorului „Instituţii universitare şi ştiinţifice" la Consiliul Republican al Sindicatului Educaţiei şi Ştiinţei din RM.

Ion POCAZNOI,
preşedintele Comitetului sindical colaboratori, conf. dr.

17 noiembrie – ziua internaţională a studenţilor

Grupe fruntaşe

Solidaritatea în studenţie

În convorbirea deschisă, binevoitoare cu studentele din anul de promoţie la FIU am evidenţiat cu mai multă pregnanţă noţiunea de „solidaritate în studenţie”. Ce înseamnă? Înseamnă că acest mic colectiv – grupa academică, celula de bază a universităţii, este pătruns de o idee magistrală şi toţi sunt orientaţi spre realizarea acestei idei. Dar care poate fi ideea magistrală într-o grupă academică? Evident, a învăţa bine pentru a-ţi forma profesia, care mai apoi te va susţine-însoţi toată viaţa. A învaţă bine este şi dorinţa-voinţa universităţii. Aşa că atât **grupa academică, cât şi universitatea ca instituţie au acelaşi scop – studentul să înveţe bine**. Universitatea caută să creeze condiţii pentru realizarea acestui scop: săli de studii confortabile, profesori bine pregătiţi, materiale didactice cât mai moderne, bibliotecă, tehnică de calcul, laboratoare, ateliere, baze de practică, de sport, de ocupaţii artistice, alimentaţie, cămine etc.

Studentul, de partea sa, trebuie să respecte frecvenţa la toate felurile de lecţii-ocupaţii, să depună eforturi continue pentru a învăţa bine.

Dra **Elena Lisnic**, monitoarea grupei, ne spune că grupa e unită, solidară şi studiile în general se află la cotă bună: din 24 de studente (în grupă sunt numai fete) doar în doua cazuri există câte o restanţă, dar se depun eforturi pentru a le depăşi.

Grupa e solidară, a spus monitoarea. Adică anume solidaritatea pe linia scopului comun asigură succese la studii. Şi e adevărat. Solidaritatea aceasta impune o anumită responsabilitate a fiecărei studente în faţa grupei. O responsabilitate morală pe care, aşa în mod tacit, pentru sine, şi-o asumă fiecare. Pe de altă parte, şi grupa în întregime este responsabilă pentru succesul la studii al fiecărei fete. Nu degeaba monitoarea a spus că în cazul celor două studente care au câte o restanţă „se depun eforturi pentru a le depăşi”. Expresia „se depun eforturi” este impersonală, ceea ce ar însemna că eforturile sunt depuse desigur de studentele respective, dar şi de colegele lor, de grupă, în sensul că... toate sunt interesate ca să nu existe în grupă nici o restanţă. Şi, după cum ne-a declarat şi dna **Olga Sugac**, prodecan FIU, care asista la convorbire, munca merge bine şi cele 2 restanţe sunt pe cale de a fi depăşite.

Iar la general studiile sunt la înălţime în aceasta grupă, care a reuşit să păstreze contigentul de studenţi pe parcursul celor 4 ani de studii anume prin osârdie la învăţătură, prin frecvenţa la ore zi de zi, an după an.

Studentele, spune monitoarea, sunt bune prietene cu biblioteca FIU, cu biblioteca tehnică di oraş, unde găsesc literatura necesară la ingineria vestimentară.

Monitoarea numeşte câteva studente care sunt catalizatoarele grupei, să spunem aşa, în susţinerea tonusului didactic mereu la cotă înaltă: **Tatiana Botnari, Iulia Denisiuc, Tatiana Moscaliova, Elena Macovei** ş.a.

Factorul solidarităţii se încheagă, pe cât am înţeles, şi printr-o metodă organizatorică eficientă a muncii: Grupa academică este împărţită în subgrupe a câte 4-5 studente care rezolvă anumite teme. În aceste subgrupe cu un şef în frunte eforturile desigur devin comune, unii se ajută pe alţii astfel ca toţi să însuşească bine tema. Se încheagă deci solidaritatea pozitivă – motorul succeselor.

Despre profesorii care predau în grupă studentele au avut cuvinte de recunoştinţă. Cu multă interesare pedagogică le-a predat „Studiul materialelor” dna **Madan**, prodecan FIU; „Tehnologia” – dna **Angela Scripcenco**; „Compoziţia” – dl **Constantin Spânu**; „Proiectarea întreprinderilor de confecţii” – dna **Olga Sugac** şi dna **Alexandra Jereghi**; „Coloristica” – dl **Liviu Hâncu**; „Compoziţia costumului” – dna **Maria Brescanu**; „Bazele tehnologiei în confecţii” – dna **Claudia Salamatova** ş.a.

Dra **Iulia Denisiuc** accentuează responsabilitatea grupei întregi pentru succesul fiecăruia. Condiţiile de studii la FIU sunt bune. Acum studentele lucrează asupra proiectelor de diplomă. Iulia, de exemplu, are tema „Vestimentaţia şcolară”. Creaţie, creaţie se cere. Trebuie să iei în consideraţie şi aspectul durabilităţii (copiii doar sunt foarte mobili şi haina trebuie să reziste...), şi aspectul calităţii propriu-zise la general.

Dra **Irina Noga**, mai în glumă, mai în serios, atinge problema relaţiilor intergenuri – băieţii-fete. În grupă nu sunt băieţi şi această „lipsă” lasă desigur o amprentă educativă negativă. Dar se caută a depăşi situaţia prin organizarea unor discoteci comune cu facultatea de Inginerie şi management în Mecanică, unde învaţă băieţi în majoritate, petrecerea în comun a diverselor sărbători etc. Acolo se cizelează anumite trăsături educative de importanţă socială între genuri, se leagă prietenii frumoase, se formează o anume atmosferă sufletească, se înnobilează individul.

Irina îşi va pregăti proiectul de diplomă la tema „Rochie de seară”. E o temă ce îi va solicita un grad înalt de creativitate, de care, de altfel, studenta este pe deplin conştientă şi totodată sigură de forţele proprii.

Dra **Olesea Rudenco** lucrează cu destul spor tot în direcţia pieselor vestimentare pentru copii.

Dra **Nina Cîlcic** a venit din UTA Găgăuzia şi, zice ea, s-a încadrat foarte bine în atmosfera socio-didactică a grupei şi facultăţii. Este foarte mulţumită de profunzimea studiilor pe care le efectuează la FIU şi întorcându-se peste puţin timp, deja după obţinerea diplomei, în oraşul de baştină Ceadâr Lunga, ea va căuta să-şi realizeze profesia de constructor-tehnolog în vestimentaţie cu tot sârgul spre folosul concetăţenilor săi care au trimis-o cândva la studii la UTM, pentru a se forma ca specialist.

Dra **Irina Macarencova** este o studentă care paralel cu studiile se află la un post de lucru în medicină. Este deci un exemplu de efort în muncă. Şi, într-adevăr, are succese bune şi la studii, şi la locul de muncă. Dânsa, la fel ca şi colegele sale, are cuvinte calde despre facultate, despre UTM în general. Aici totul se face cu tragere de inimă, specialiştii pregătiţi aici se achită foarte bine de misiunea lor. Se simte bine pregătită şi Irina Macarencova. Tema proiectului de diplomă: „Costum de lucru”. Va cere destulă creativitate şi proiectare inginerească acest „Costum de lucru”, dar Irina este destul de bine pregătită pentru a se achita. De altfel ca şi toate celelalte colege, pentru că toată activitatea didactică aici, la FIU, precum a calificat-o Irina, susţinută imediat şi de grupă... este super.

Dna prodecan **Olga Sugac** în finalul convorbirilor a ţinut să menţioneze că grupa dată a reuşit să se afirme în aspectul instruirii anume pentru faptul că şi aspectul educativ a fost permanent pe linia pozitivului. Se ştie doar că procesul didactic are cele două aspecte care se întrepătrund, se stimulează reciproc.

Învăţaţi limba română, stimaţi studenţi alolingvi!

Au rămas în urmă clipele frământătoare din perioada admiterii. Sunteţi deja studenţi ai Universităţii Tehnice a Moldovei cu acte în toată regula. Pe parcursul a 4-5 ani veţi pătrunde în tainele specialităţii alese, veţi deschide pentru voi misterul profesiei de inginer, ceea ce din limba latină înseamnă creator, veţi deveni specialişti atât de necesari Economiei Naţionale. Dar pentru a deveni buni ingineri, buni cetăţeni ai acestor meleaguri, este strict necesară şi cunoaşterea limbii române. Integrarea europeană, pe care o doriţi şi dvs., necesită, în primul rând, o unitate de eforturi a întregii populaţii.

Cunoaşterea limbii române pentru Dstră este oportună din 2 motive:

– pentru a putea însuşi materialul disciplinelor predate în limba română (conform ordinului Ministerului Educaţiei şi Tineretului 4 discipline în fiecare semestru se predau în limba română, decizie corectă);

– pentru a vă putea încadra plenar în activităţile profesională şi civică, astfel cuprinzând orizonturi şi posibilităţi noi.

Pentru însuşirea limbii române la Universitatea Tehnică a Moldovei Vă sunt deschise larg uşile. Planurile de învăţământ includ ore de limbă română. Formarea torentelor comune vă deschid posibilităţi largi de comunicare. Rămâne numai să doriţi să faceţi acest lucru, să depăşiţi acea barieră psihologică, pe care, cu părere de rău din anumite motive obiective şi subiective, nu au putut-o depăşi părinţii şi bunicii dvs.

Pentru a înţelege mai bine necesitatea efectuării acestui pas important pentru Dstra Vă vine în ajutor şi lucrarea prof. univ. **Nicolae Cojocaru** „*Problema acomodării alolingvilor din Republica Moldova la mediul etnic autohton” (Проблема адаптации нерумытоязычного населения Республики Молдова к автохтонной этнической среде)*, pe care o puteţi găsi în biblioteca UTM. Lucrarea este scrisă pe baze ştiinţifice într-un limbaj accesibil, în baza unor exemple observate. În baza unui studiu amănunţit bazat pe un bogat material factologic autorul constată cu regret că majoritatea alogenilor nu cunosc limba poporului autohton (adică limba română), dar anume limba este elementul de bază al acomodării alogenilor. „*...Despre acomodarea sau neacomodarea la mediul etnic autohton trebuie să judecăm, mai întâi de toate, după atitudinea alolingvilor faţă de limba populaţiei autohtone, în cazul nostru – faţă de limba română... Acomodarea la mediul etnic autohton este pentru alolingvi nu numai necesară şi obligatorie. Ea este şi oportună pentru ei, adică ceva ce se potriveşte, ceva indicat, benefic, favorabil pentru ei”, se scrie pe drept în cartea dlui Cojocaru.*

În continuare autorul aduce argumentele sale în favoarea acomodării alolingvilor „*...ignorând necesitatea acomodării, s-ar putea întâmpla nu numai că lor aici să nu le fie bine, dar şi ca ei să se lipsească de condiţii elementare necesare pentru o activitate profesională, nemaivorbind de un elementar confort psihic”.* Aici aş mai adăuga şi următorul factor care vine în favoarea acomodării. De la 1 ianuarie 2007 România devine membră a Uniunii Europene, dar anume România este cel mai apropiat stat atât geografic, cât şi spiritual pentru noi, prin care vom comunica cu europenii. România va fi portiţa în Europa pentru toţi cei din Republica Moldova. Alolingvilor nu le va strica deloc cunoaşterea limbii române. Unii dintre ei deja au învăţat limba română pentru a putea face studii, activităţi profesionale în România.

Pentru a asigura acomodarea studenţilor alolingvi la mediul etnic autohton se cere multă muncă şi răbdare. Din partea profesorilor este necesară o atitudine atentă faţă de studenţii alolingvi: să-i încurajeze a vorbi limba română (la ore de curs şi seminare, la consultaţii, la orele de grupă). Din partea studenţilor de limbă română se cere crearea unui mediul lingvistic favorabil pentru învăţarea limbii. Din partea studenţilor alolingvi se cere, în primul rând, conştientizarea necesităţii însuşirii limbii române şi folosirea la maximum a tuturor oportunităţilor de a o învăţa. Cunoscând încă o limbă, cu atât mai mult limba poporului cu care convieţuieşti, indiscutabil devii mai bogat.

Valeriu DULGHERU

FTMIA. Profesorul canadian predă studenţilor moldoveni

Cursul „Analiza alimentelor”, un curs foarte interesant, ne-a încredinţat dl **Jorj Ciumac**, directorul Filierei Francofone „Technologies Alimentaires” de la FTMIA, a fost predat studenţilor noştri la finele anului universitar trecut de către profesorul canadian, dl **Richard Martel**. Universitatea „Laval” din or. Quebec, Canada, unde profesează dl Martel, este parte a Consorţiului de universităţi (plus Universitatea din Toulouze, plus UTM) pentru a susţine filierele francofone din diferite ţări ale lumii, inclusiv, se înţelege, din Moldova. Ei bine, această universitate canadiană, tutelează Filiera Francofonă a noastră de la FTMIA. Sigur că această tutelare se face la concret din partea unei catedre similare ca profil cu Filiera Francofonă de la FTMIA. Deci de la Departamentul (la noi s-ar numi „Catedra”) Alimentaţie şi Nutriţie a Facultăţii de Ştiinţe Agricole şi Alimentare, Universitatea „Laval”, prin Agenţia Universităţilor Francofone (AUF), conform unui plan de mobilitate a profesorilor, l-a delegat pe profesorul Richard Martel să susţină cursul amintit la Chişinău – Filiera Francofonă „Technologies Alimentaires” de la FTMIA-UTM. Sigur că a fost trimis un profesor de care avea nevoie Filiera noastră, căci lucrurile se coordonează de cu vreme.

În plus, profesorul Richard Martel a mai organizat în cadrul UTM pentru profesorii interesaţi, decani şi prorectori şi un seminar în tema învăţământului la distanţă, formă de instruire actualizată acum prin Procesul Bologna, spre care tindem şi noi.

Un nou concept de plată pentru căminele studenţeşti

Prim-ministrul **Vasile Tarlev** a convocat o şedinţă de lucru privind elaborarea unui concept nou de formare a sistemului de plată pentru serviciile prestate în căminele studenţeşti din Moldova. La şedinţă au participat persoane responsabile din cadrul Guvernului, rectorii instituţiilor de învăţământ superior, reprezentanţi ai organizaţiilor studenţeşti şi de tineret din Moldova. **Viorelia Moldovan-Bătrânac**, viceministrul Educaţiei şi tineretului, a comunicat că, în conformitate cu dispoziţia prim-ministrului, în toate instituţiile de învăţământ superior şi colegii au fost instituite grupuri de lucru speciale, cu participarea studenţilor, care, în decurs de două luni, au evaluat metodologia de calcul a taxelor de cazare. Viceministrul educaţiei şi tineretului a specificat că proiectul concepţiei prevede achitarea de către studenţi a 40 la sută din cheltuielile de bază pentru întreţinerea căminelor. Diferenţa de cost urmează să fie compensată din contul mijloacelor speciale ale instituţiilor de învăţământ, precum şi din bugetul de stat. Totodată, mărimea taxei de cazare va fi la acelaşi nivel pentru studenţii înmatriculaţi în bază de contract şi cei cu finanţare bugetară. Reprezentanţii organizaţiilor studenţeşti au apreciat, în cadrul şedinţei, că acest proiect de Concept este unul optim şi echitabil pentru toate categoriile de studenţi. De asemenea, ei au susţinut iniţiativa Guvernului de implicare mai activă a tineretului studios în gestionarea căminelor.

Din „Moldova Suverană”, 1 noiembrie 2006

Practică la Reşiţa

În vară, un grup din 20 de studenţi de la FEn, anul III-U, însoţiţi de profesorii lor – **Ghenadie Tertea**, lector superior la Catedra „Bazele teoretice ale electrotehnicii", şi **Iurie Raţă**, lector asistent la Catedra „Maşini Electrice", şi-a efectuat practica de producţie la Uzina Constructoare de Maşini (UCM) din Reşiţa, România.

– Pentru Facultatea de Energetică organizarea stagiilor studenţeşti la UCM Reşiţa e o tradiţie susţinută de mai mulţi ani de profesorii facultăţii, în special de **Tudor Ambros**, prof. univ. la Catedra Electromecanică, UTM, şi de profesorii de la Universitatea „Eftimie Murgu" din Reşiţa, ne-a relatat profesorul **Ghenadie Tertea**. În cadrul stagiului studenţii au posibilitatea să găsească rostul practic al cunoştinţelor teoretice acumulate la facultate, urmărind pe viu construcţia unor utilaje sofisticate, experienţă pe care nu au posibilitatea să o cunoască în RM.

Stagiarii au dat o înaltă apreciere acestei practici. Studentul **Ion Munteanu** a menţionat:

– A fost un prilej deosebit pentru noi să luăm cunoştinţă de activitatea acestui mare colos industrial din România, înfiinţat încă în anul 1771. De-a lungul istoriei sale de 235 de ani UCMR a fabricat o varietate largă de produse, unele dintre ele constituind premiere de prestigiu la nivel naţional sau situându-se în avangarda progresului tehnic european, inclusiv maşini electrice şi termice, uzina furnizând şi diverse servicii de cercetare şi proiectare, testare şi asistenţă tehnică, puneri în funcţiune şi mentenanţă.

Stagiul la UCMR ne-a ajutat să aplicăm cunoştinţele teoretice în practică, să explicăm diverse procese fizice, pe care la facultate le puteam elucida doar în cadrul unor calcule fizico-matematice. În fiecare zi mergeam în diferite secţii şi urmăream procesul de producţie. Am văzut diferite generatoare şi cum are loc finisarea arborilor acestora, am descoperit nişte instalaţii de control şi de măsurat excepţionale, între care şi o maşină optică de măsurat lungimi, a cărei clasă de precizie se măsoară în microni, cu ajutorul laserului şi am aflat metodele de etalonare a unor asemenea aparate. Acest lucru m-a interesat în mod deosebit, deoarece are o legătură directă cu specialitatea pe care mi-am ales-o. Le mulţumim din suflet profesorilor pentru posibilitatea efectuării practicii la Reşiţa, foarte importantă pentru noi.

Studentul **Alecu Dragomir**:

– Deoarece suntem viitori ingineri-energeticieni, ne-am interesat în special de profilul utilaj energetic şi maşini electrice, care are rădăcini adânci la Reşiţa. Am aflat că în 1922 aici a fost înfiinţată prima fabrică de maşini electrice din România, iar în 1924 a fost fabricat primul generator electric de 1.800 kVA. UCM Reşiţa a păstrat în profil maşinile electrice de putere mare şi speciale, în general cu caracter de unicat sau cel mult de serie mică. În prezent UCM Reşiţa proiectează şi produce motoare şi generatoare sincrone şi asincrone, cu rotorul în scurtcircuit şi cu rotor bobinat, precum şi de curent continuu. Am fost profund impresionat să văd, dar şi să contribui, fie şi într-o măsură destul de modestă, la fabricarea unor motoare navale gigantice, de proporţiile unei clădiri cu trei etaje, de care nu am mai avut ocazia să văd. Din cauza dimensiunilor foarte mari, aceste motoare se execută pe segmente şi tot aşa, pe părţi, se exportă, fiind asamblate doar la punctul de destinaţie. De asemenea, am avut posibilitatea să urmărim procesul de construcţie a unor generatoare care urmau să fie transportate în India – de la proiect până la o anumită etapă de realizare. Am văzut şi un motor de hidrogenerator confecţionat în Rusia şi adus în România pentru a fi reparat (uzina se ocupă şi de reparaţii). În mare parte, lucrările se execută manual, inclusiv izolarea firelor, la care ni s-a permis să participăm şi noi, stagiarii.

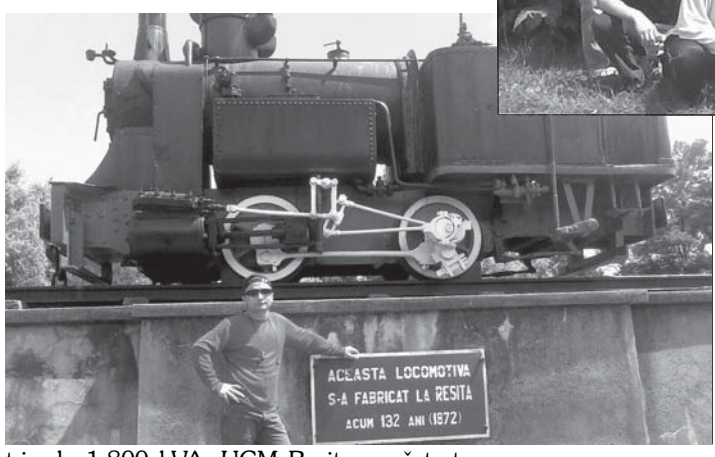

Pe lângă faptul că este un al doilea mare centru siderurgic al României, Reşiţa e şi un adevărat colţişor de rai, cu diverse obiective de menire cultural-turistică. În cadrul practicii studenţii au avut ocazia să viziteze şi cunoscutul Muzeu de locomotive cu abur din Reşiţa, amenajat în aer liber, studiind modelele de locomotive produse aici, între care şi prima locomotivă din România, datând din 1872. În arhivele muzeului se păstrează documente istorice, proiecte ale realizărilor uzinei, încă de la înfiinţarea acesteia.

Un interes deosebit îl prezintă şi împrejurimile Reşiţei. La numai câţiva kilometri se situează *Ocna de fier* cu renumita „Colecţie de minerale şi flori de mină". Nu departe se întinde şi *Dognecea* – o aşezare cu mine de aur şi argint. Mândria oamenilor din partea locului o constituie şi *Berzovia* – localitate menţionată în singurul fragment rămas din cronica războiului purtat de Traian împotriva dacilor. Iar la *Gărâna* – un sat cu folclor moştenit de la populaţia de origine germană, care a trăit cândva pe aceste locuri, anual, la mijlocul lunii august, are loc Festivalul de jazz Gărâna, acţiune care a coincis cu aflarea studenţilor noştri la Reşiţa.

Absolvenţii FIMCM scriu din... Japonia

Ni se prelungeşte viza!

De multă vreme nu am mai dat nici o veste, dar am vrut să confirmăm unele lucruri şi apoi să scriem. Săptămâna trecută, pe 22 septembrie, am susţinu un test pentru obţinerea vizei pe anul viitor (2007) şi vineri, 29 septembrie, ni s-au confirmat oficial rezultatele. Am fost felicitaţi cu prilejul susţinerii reuşite a testului. Nu a fost prea greu, atât doar că totul s-a făcut în limba japoneză.

Între timp noi am trecut în secţia de programare a maşinilor-unelte şi de săptămâna aceasta, după test, am început să studiem mai serios. Avem fiecare masa şi calculatorul amplasate astfel ca să fim cât mai mult în contact cu persoanele de la programare. Lecţiile de japoneză mai durează, poate încă un an.

Am reuşit în acest răstimp de aproape un an de când ne aflăm aici la lucru să vedem oraşul Tokyo de câteva ori, să ne urcăm pe muntele Fuji, unii dintre noi au ajuns şi pe la Osaca.

Ni se spunea încă din primăvară că prin septembrie va mai sosi o serie de absolvenţi din Moldova (tot 5 persoane), dar venirea lor s-a mai tergiversat. După ultimele informaţii, totuşi, vor fi selectate 5 persoane, până la finele anului 2006 li se vor perfecta vizele, vor sosi deci mai apoi.

În fotografie *(de la stânga): absolvenţii facultăţii de Inginerie şi management în Construcţia de maşini care lucrează timp deja de un an în Japonia, trimişi încolo la stagiu de firma la care au fost angajaţi – „Sol-plus" din Timişoara, România:* ***Straistă Leonid, Fusa Serghei, Mâinea Dumitru, Guţu Eugen, Cunup Ruslan.***

Atât în contractul nostru, cât şi în cel al băieţilor noştri aflaţi la Tokyo, au intervenit unele schimbări, credem spre bine. Potrivit acestora, băieţii din Tokyo vor sta în Japonia 3 ani, pe când noi peste 2 ani vom pleca la „Sol-plus" din Timişoara, unde vom continua lucrul, iar mai apoi, peste un an, vor veni şi ceilalţi la Timişoara.

Vă trimitem şi nişte fotografii din Japonia. Mult succes tuturor profesorilor şi studenţilor UTM! Vă aşteptăm la noi în Japonia!

Studenţii învaţă cum să se protejeze fizic

În foarte multe cazuri (conflicte armate, poluarea mediului, situaţii critice, epidemii), apărarea individuală şi colectivă, multora dintre noi ne este străină. Pentru studenţii UTM, înscrişi la Catedra Militară, care îşi satisfac serviciul militar timp de 18 săptămâni, este prevăzut în planul de învăţământ obiectul "Apărarea nucleară, biologică şi chimică". Tema nr. 2 a acestui obiect "Mijloace de protecţie individuală şi colectivă în dotarea subunităţilor militare" are drept scop familiarizarea studenţilor cu mijloacele de protecţie individuală şi colectivă: mască antigaz, aparatul de respirare, costumul de protecţie, mănuşi şi cizme,

Dl **Nicolae Petrică**, general de brigadă în rezervă, şeful Catedrei Militare, ne-a informat că în total catedra dispune de 100 asemenea complete de protecţie individuală.

În imaginea alăturată au fost surprinşi în şedinţa de exersare şi studiere a echipamentului de protecţie individuală discipolii grupei 206, conducător, dl **Viorel Coliban**, locotenent-colonel, lector asistent.

FRT. Ajustare la Occident

Dl **Nicolae Bejan**, şeful Catedrei de Telecomunicaţii, conf., dr., ne-a relatat că planurile de învăţământ au fost reajustate astfel că acum acestea concordă cu cele din toată Europa şi respectă cerinţele Procesului Bologna, la care şi Moldova deja este parte, deci şi UTM. În acest sens profesorii catedrei au studiat atent planurile de învăţământ din ţările occidentale, astfel că acum totul este pus „cap la cap". Dar şi până acum unii absolvenţi ai catedrei au lucrat în Occident la... locuri inginereşti, nu la... altceva. Deci instruirea noastră era comparabilă. Cu atât mai mult acum. Membrii catedrei, de exemplu, dl **Igor Chiţu**, conf., dr. la „Teoria Transmisiunii Informaţiei", dl **Sergiu Dimitrache**, prof. univ., dr. hab. la „Circuit electronic" ş.a. au elaborat îndrumare foarte voluminoase şi amănunţite pentru studenţi.

Pentru instruirea la distanţă – aspect didactic nou şi promiţător – profesorii catedrei elaborează cicluri de prelegeri, lucrări de laborator asistate de calculator, lucrări practice – toate cu un caracter special pentru acest mod nou de instruire. Toate materialele se plasează pe site-ul catedrei, care, la rândul său, este plasat pe site-ul UTM.

Şeful catedrei, dl Bejan, ţine să ne comunice neapărat faptul îmbucurător de „întinerire" a cadrelor. Anul acesta a încadrat tocmai 6 persoane tinere din rândul absolvenţilor catedrei, care acum urmează şi masteratul – forţă nouă, care va impulsiona în continuare mersul tonic al muncii didactico-ştiinţifice la „Telecomunicaţii". Anterior catedra avea 16 cadre universitare – acum 29. E mult mai... vesel în muncă, remarcă, pe drept, dl Bejan.

FCIM: acţiuni culturale

Dna **Olga Tcaci**, patronul grupelor studenţeşti la specialitatea ILMA din cadrul FCIM organizează cu studenţii, în mod tradiţional, călătorii pe plaiurile Moldovei.

Pe 8 octombrie a.c. studenţii grupei francofone ILMA au avut ca obiect de studiu istoric mănăstirea Condriţa, raionul Străşeni. Dar de data aceasta ca însoţitori efectivi ai acestei grupe, formată preponderent din domnişoare, au fost tinerii dintr-o altă grupă, şi anume grupa ME-031, unde curator este dl **Ion Poţaznoi,** conf. dr. la aceeaşi facultate – CIM. În şase ore de călătorie studenţii au reuşit să viziteze mănăstirea Condriţa, să joace acolo pe iarbă verde un meci amical de fotbal, să cânte acompaniaţi de două chitare... şi să guste nişte mici la grătar. O petrecere pe cinste într-o pădure aurită, foarte frumoasă toamna. Acolo este plasată de fapt şi baza „Andrieş" a UTM.

Academii în lume şi în Moldova

La 12 iunie 2006 cercurile ştiinţifice, de cultură şi universitare din RM au sărbătorit jubileul de 60 ani al Academiei noastre.

Primele Academii, ca organizaţii ştiinţifice de amploare, pot fi considerate cele din Atena (Şcoala lui **Platon** – 347-270 până la Hr.) şi Alexandria (Egipet) fondată în perioada elinică a acestei ţări (după cuceririle lui Alexandru cel Mare). În perioada Renaşterii au apărut câteva academii în oraşele Italiei – Florenţa, Neapole, Turino precum şi la Weimar (1617) – Germania ş.a. (ele au funcţionat perioade relativ scurte).

Cele mai cunoscute academii care există de la data înfiinţării lor şi până în prezent sunt: Academia Lincei (Roma, 1603), Academia Franceză (1635), Societatea Regală Britanică (1662), Academia din Berlin (1700), Academia din Suedia (1710), Academia din Madrid (1713), Academia din Petersburg (1725), Academia SUA (1744), Academia Belgiană (1769). Ulterior Academiile au devenit obiecte de prestigiu. Ele au fost deschise în majoritatea ţărilor din Europa şi din alte continente.

Academia Română a fost înfiinţată în a. 1866 (avându-l ca vicepreşedinte pe basarabeanul nostru **B.P. Haşdeu**).

Unele academii concentrează aproape toată activitatea ştiinţifică şi sunt adevărate ministere ale ştiinţei. O asemenea situaţie era, spre exemplu, în URSS, inclusiv la noi în Moldova. Alte academii sunt instituţii de coordonare şi de expertiză ştiinţifică.

* * *

Pe meleagurile noastre primele începuturi de investigaţii ştiinţifice au fost la Colegiul de la Cotnari – Iaşi (1562), în Transilvania (1565), la Academia din Târgovişte (1583), la Academia Slavo-greco-latină (1640). În Basarabia a jucat un rol important activitatea mitropolitului **Gavriil Bănulescu-Bodoni**, care a fondat Seminarul Teologic (1813), tipografia (1814), a stimulat deschiderea şcolilor de tip Lancaster (1823). La Chişinău în anul 1880 funcţiona Muzeul de Antichităţi a lui **I. Suruceanu**, la 1889 – Muzeul Ţinutului Natal (fondator – **A. Stuart**), 1908 – Observatorul Astronomic a lui **N. Donici**. În 1898 a fost constituită Comisia Gubernială Ştiinţifică, condusă de **Nic. Codreanu** (directorul Liceului Real). Următorii paşi sunt deschiderea Universităţii Populare (1919), Facultăţii de Teologie (1926), Facultăţii de Agronomie (1933), Institutului Social-Român al lui **D. Gusti** şi **P. Halippa** (1934), care au stimulat interesul pentru ştiinţă, pentru dezvoltarea culturii. În Moldova de peste Nistru la 1926 funcţiona Comitetul ştiinţific moldovenesc (din 1939 – Institut).

După război pe baza diferitor instituţii ştiinţifice din Chişinău şi republică a fost organizată (12 iunie 1946) Baza Moldovenească de Cercetări Ştiinţifice a A.Ş. a URSS (director – **V. Volghin**, originar din Basarabia). La 7 septembrie 1949 această organizaţie a fost transformată în Filiala Moldovenească a A.Ş. a URSS (directori – **P. Baranov, I. Grossul**). Această instituţie ştiinţifică a crescut numeric şi calitativ, s-au deschis noi laboratoare, institute (chimie, fizico-matematică, biologie, lingvistică, istorie, grădina botanică, economie). În anul 1961 această Filială a fost transformată în **Academia de Ştiinţe a Moldovei** (decizia – 29 noiembrie 1960, deschiderea solemnă – 2 august 1961).

Conform statutului, Academia avea stabilit un număr de 21 de academicieni şi 25 membri-corespondenţi. Componenţa iniţială (1961-65) a Academiei număra 11 academicieni şi 13 membri corespondenţi. Pe parcurs (în anii 1965, 1970, 1972, 1976 etc.) Academia a fost esenţial lărgită prin cadre ştiinţifice tinere, majoritatea absolvenţi ai Universităţii de Stat. Începând cu 1965, un şir de savanţi din republică şi de peste hotarele ei au fost numiţi Membri de Onoare ai Academiei (o bună parte din ei – originari din Basarabia). În total, timp de 40 de ani au activat 75 academicieni, 84 membri-corespondenţi şi 53 membri de onoare. Astăzi sunt în viaţă şi activează 45 de academicieni, 60 membri-corespondenţi şi 38 membri de onoare. Printre savanţi activează şi 9 femei cu titluri academice.

Menţionăm pe unii din matematicieni – **Vl. Andrunachievici, I. Gohberg, C. Sibirschi, P. Soltan, Vl. Arnautov, I. Reabuhin, E. Grebenicov, Natalia Ostianu, M. Cioban, Gh. Mişcoi, M. Raţă, M. Barbu** ş.a.; fizicienii – **A. Andrieş, D. Ghiţu, V. Moscalenco, S. Moscalenco, M. Bologa, T. Malinovschi, A. Simaşchevici, A. Covarschi, V. Canţer** ş.a., chimiştii – **A. Ablov, Gh. Lazurievschi, I. Lealicov, P. Vlad, V. Turtă, N. Gărbălău** ş.a. În cadrul Academiei activează biologi, medici, agronomi, istorici, filologi, scriitori, economişti.

Desigur că la Academie activează şi ingineri, specialişti în diferite domenii ale tehnicii. Menţionăm academicienii **B. Lazarenco**, **I. Petrov**, **Gh. Cealâi**, **N. Andronati.**

Academia a fost condusă succesiv de 4 preşedinţi – istoricul **Iachim Grossul** (1961-76), agronomul **Al-dr Jucenko** (1977-89), fizicianul **Andrei Andrieş** (1989-2004) şi chimistul **Gh. Duca** (2004-prezent).

* * *

Universitatea Tehnică a întreţinut relaţii fructuoase cu institutele şi laboratoarele AŞM. La fondarea UTM din cadrul Academiei au trecut la munca pedagogică zeci şi zeci de doctoranzi sau colaboratori, care au organizat catedrele noastre. Doi din rectorii UTM – rectorul fondator **Sergiu Rădăuţan** şi actualul rector **Ion Bostan** au fost aleşi ca membri titulari ai Academiei. Alţi 6 savanţi eminenţi ai UTM au fost aleşi ca membri-corespondenţi – **S. Dimitrachi, T. Şişianu, I. Clistorin, E. Livovschi, C. Stratievschi** şi **V. Musteaţă.**

În prezent ca secretar ştiinţific al AŞM activează absolventul UTM academicianul **Boris Găină** (specialist în vinificaţie). În anul 2005 la postul de vicepreşedinte al AŞM a trecut profesorul **Ion Tighineanu,** anterior prorector pentru ştiinţă la UTM (specialist în microelectronică, nano-tehnologii, absolvent UTM). Un alt vicepreşedinte AŞM este absolventa UTM, doamna **Marianna Şlapac** (istoria arhitecturii).

* * *

În compoziţia fotografică sunt prezentate portretele unor membri ai AŞM, majoritatea luate din vinietele Universităţii de Stat şi Institutului Pedagogic „I. Creangă” din Chişinău. Este elita studenţească din anii 1950-60. Toţi aceşti tineri şi-au petrecut tinereţea în sălile de citire sau laboratoare, s-au evidenţiat în cercurile ştiinţifice studenţeşti, la conferinţe, olimpiade.

Astăzi foştii studenţi au devenit mândria ştiinţei şi culturii din Republica Moldova. Ei încearcă şi reuşesc să ridice autoritatea RM în ochii Europei, de care năzuim să ne apropiem.

Aurel MARINCIUC,
conferenţiar,
Catedra de Mecanica Teoretică.

Conferințe internaționale

Roade bune culege *Vasile Grama* la finalizarea unui proiect de 2 ani „UTM – Suedia – Franța”

În zilele de 17-18 octombrie 2006 în cadrul FCGC şi-a desfăşurat lucrările Conferinţa Internaţională cu genericul „**Crearea infrastructurii de date geografice spa-**

ţiale la nivel naţional”, organizată de UTM şi Agenţia Relaţii Funciare şi Cadastru din RM, în cadrul proiectului TEMPUS.

Vom aminti că este vorba de proiectul TEMPUS „**Educaţie în tehnologii geoinformaţionale geografice**”, demarat la 1 septembrie 2004 pe un termen de 2 ani şi 2 luni, care a finalizat recent, în octombrie 2006.

Acest proiect, extrem de important pentru UTM şi implicit pentru RM în ansamblu, a apărut la iniţiativa dlui **Vasile Grama**, şeful Catedrei „Geodezie, Cadastru şi Geotehnică”. Aşadar, datorită spiritului întreprinzător al inimosului şef de catedră, s-a reuşit câştigarea unui proiect TEMPUS, care prevedea deschiderea în perspectivă a unei noi specializări foarte cerută acum în RM de către Agenţia de Relaţii Funciare şi Cadastru, Institutul „Ingeocad”, ministerele de forţă, precum şi multe firme private, între care „Geoinfosistem”, „Servolux”, „Tremble”, „Afina”, „Tanjar” – toate specializate în realizarea lucrărilor de cadastru (lucrări pentru determinarea exactă a diferitelor proprietăţi funciare; înscrierea oficială în registre a proprietăţilor funciare), lucrări de geodezie (din greacă *geo* – pământ şi *daiein* – a împărţi, deci – necesitate de a efectua măsurări ale pământului, de a alcătui planuri şi hărţi etc.), ridicări topografice etc. Această nouă specializare, care de fapt a şi demarat în cadrul catedrei condusă de dl **Grama**, se numeşte „**Geoinformatica**” şi va pregăti ingineri geoinformaticieni. Prima promoţie foarte mult aşteptată va fi peste 2 ani. Deci proiectul TEMPUS „Educaţie în tehnologii geoinformaţionale geografice”, de care UTM a beneficiat prin catedra amintită, a fost posibil datorită faptului că s-a putut forma un consorţiu

din 3 universităţi – aşa cere condiţia proiectelor date. Consorţiul: Institutul Regal Tehnologic din Stockholm, Suedia, care a fost coordonatorul în persoana dlui profesor **Huan Fann**; Şcoala Specială de lucrări Publice din Paris, Franţa; Universitatea Tehnică a Moldovei – beneficiar.

Pe parcursul celor doi ani cât a durat proiectul, consorţiul şi, în special **Institutul Regal Tehnologic din Suedia**, a ajutat Catedra „Geodezie, Cadastru şi Geotehnică” să se înzestreze cu mult echipament performant pentru a susţine procesul didactic în domeniul geoinformaticii la nivelul cerut azi pe plan european. Echipamentul este folosit nu numai pentru procesul didactic, dar şi pentru diferite necesităţi de domeniu în republică. Astfel a apărut în corpul FCGC un laborator geospaţial cu multe calculatoare, şi anume calculatoare apte de a lucra în domeniu, iar la acestea şi tot felul de alte aparate adiacente – plotere, imprimante speciale, scanere etc. Iar în plus softuri licenţiate pentru domeniul geospaţial cu costuri de zeci de mii de euro.

Proiectul TEMPUS a contribuit şi la instalarea la FCGC a unei **Staţii permanente** GPS (Global Pozition System – Sistemul Global de poziţionare), de care se vor folosi şi diferite instituţii şi agenţi economici de domeniu din ţară. Staţia, unica, de altfel, în republică, are 3 funcţii esenţiale: urmăreşte în mod automat şi permanent sateliţii pe bolta cerească şi colectează de la ei date geospaţiale; analizează, procesează automat datele geospaţiale recepţionate de pe sateliţi; transmite datele analizate beneficiarilor (de exemplu, Agenţiei pentru Relaţii Funciare şi Cadastru,

Ministerului Ecologiei, agenţilor economici etc. Şi totul se face în timp real, în secunde. Se transmit date privind relieful geografic, poziţionarea pe coordonatele lor a oricăror obiecte etc., etc. cu precizie uneori până la centimetri. Datele sunt necesare pentru diferite proiecte de drumuri, reţele electrice, telecomunicaţii, pentru căi turistice, pentru predicţii privind calamităţile naturale, precum inundaţiile, alunecările de teren etc., iar în economia de piaţă informaţia geospaţială este necesară la tranzacţii comerciale de terenuri, acareturi etc.

În afară de aspectul dotărilor tehnice despre care s-a spus, în aceşti 2 ani ai proiectului TEMPUS Catedra „**Geodezie, Cadastru şi Geotehnică**” a beneficiat şi de posibilitatea de a-şi pregăti câteva persoane prin masterat la Institutul Regal Tehnologic din Stockholm, care acum îşi vor aduce obolul în procesul didactic. Au trecut şi anumite cursuri de perfecţionare şi 7 cadre didactice ale catedrei tot la institutul amintit din Stockholm. În Franţa au fost organizate şi cursuri lingvistice pentru cadrele didactice ale Catedrei – aspect foarte important pentru realizarea proiectului, iar în viitor pentru relaţii continue cu străinătatea în privinţa dezvoltării domeniului dat. Cu alte cuvinte, e un proiect foarte plin în esenţele lui ştiinţifice şi sociale, benefic pentru UTM şi republică în general.

Dl Vasile Grama a găsit necesar la finalul informaţiei să mai adauge cu satisfacţie că eforturile depuse în acest proiect au adus bune roade şi în creşterea pentru catedră a câtorva lectori tineri, specialişti „unicum” în problemele geospaţiale. Este vorba de **Andrei Iacovlev**, **Nicolae Isac**, **Mihai Chitorogă** şi **Vitalie Ioneţ**, acum masteranzi în Suedia, viitori lectori la catedră. Catedra are capacitatea de a desfăşura noua specialitate „**Geoinformatica**” în toată amploarea şi a pregăti inginerii geoinformaticieni, aşa cum până nu demult numai centrele universitare mondiale o puteau face...

Conferinţa internaţională privind crearea infrastructurii de date geografice spaţiale în Republica Moldova cu participarea mai multor organizaţii şi în primul rând cu Institutul Regal Tehnologic din Suedia nu s-a definit ca un „punct terminus” pe linia dezvoltării acestei noi ramuri didactice în Moldova. Nu. S-a hotărât a continua cooperarea interuniversitar-internaţională privind integrarea bazei de date geospaţiale din RM în infrastructura de date geospaţiale internaţionale; a crea alte noi consorţii universitare pe plan regional şi european pentru a dezvolta în continuare acest domeniu de o importanţă vitală în toate ţările.

Conferințe

Transporturile: inginerie, tehnologii, management

Pe 27 octombrie 2006 Catedrele „Inginerie şi Management în transport” (şef dl **Tudor Alcaz**, conf., dr.) şi „Transport auto” (şef dl **Vladimir Ene**, conf., dr.) de la Facultatea de Inginerie şi Management în Mecanică au desfăşurat o acţiune de mare anvergură – cea de-a II-a conferinţă ştiinţifico-practică cu genericul „Strategii de management, inginerie şi tehnologii în transporturi”.

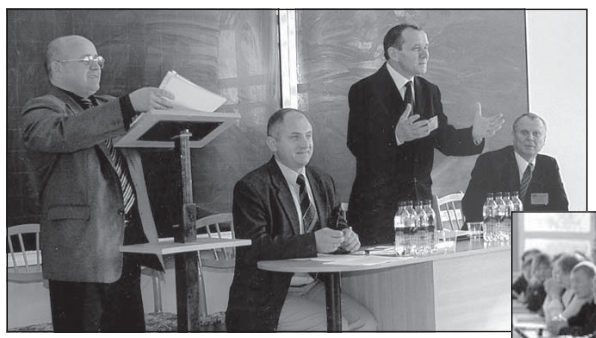

După cum ne-a declarat dl Tudor Alcaz, asemenea conferinţe devin anuale, fiind orientate şi spre Ziua lucrătorilor din transportul auto în luna octombrie. Ele pun în lumină tot ceea ce se acumulează timp de un an în sferele ştiinţifică şi practică într-un asemenea fundamental sector economic al republicii, precum sunt transporturile: automobilistic, feroviar, aerian, fluvial şi prin conducte.

Toamna este timpul potrivit pentru a face unele bilanţuri şi pe plan didactic, în speţă, cum au trecut practicile studenţilor la întreprinderile din transport. Tot cu ocazia conferinţei mai facem şi bilanţuri la capitolul cercetărilor ştiinţifice ale profesorilor, studenţilor în tematica respectivă.

Din partea sectorului practic al transportului la conferinţă au participat: dl **Anatolie Gheorghiţă**, directorul parcului urban (Chişinău) de autobuze, doctorand UTM; dl **Sergiu Taran**, directorul centrului de pregătire a transportatorilor internaţionali, dr.; dl **Grigore Bernavschi**, reprezentantul businessului din transport, foarte viabil în RM; dl **Ion Sârbu**, prof. univ., dr. hab., UTM; dl **Pavel Movileanu**, prof. univ., dr. hab., Universitatea Agrară din RM; dl **Dumitru Solomon,** rectorul Academiei de Transport, Informatică şi Comunicaţii din Chişinău, mulţi alţi profesori, practicieni, studenţi de la cele 4 instituţii din RM care pregătesc ingineri în ramura transportului: UTM, UASM, Academia de Transport şi Institutul Militar.

Pentru conferinţă – o carte cu rezumatele comunicărilor privind toate aspectele domeniului. Conferinţa a lucrat în plen şi în 3 secţii: „Inginerie şi tehnologii în transportul auto”, „Tehnologii în traficul rutier”, „Strategii şi management în transporturi”.

Conferinţa a analizat cu multă preocupare şi aspectul pur didactic privind pregătirea specialiştilor în transport în conformitate cu Procesul Bologna: planuri şi programe didactice, practica de producţie, plasare în câmpul muncii etc., precum şi pregătirea prin masterat şi doctorat în domeniu.

La conferinţă de data aceasta s-a lărgit benefic participarea şi pe contul Catedrei „Drumuri şi Poduri”, condusă de dl **Mihai Vangheli**, conf., dr. Este un aspect foarte necesar şi va fi nelipsit în viitoarele conferinţe.

În ceea ce priveşte UTM, practicienii şi businessmenii din domeniu au subliniat buna pregătire a tinerilor ingineri.

Acum, cu inaugurarea terminalului fluvial pe Dunăre de la Giurgiuleşti, Republica Moldova, UTM are şi o nouă sarcină, şi o nouă posibilitate de a extinde diapazonul pregătirii tinerilor specialişti şi pentru această ramură de transport.

„Ghid. Rețele de distribuție a apei. Fontă ductilă”

Rodul unei munci asidue de cca 2 ani este solidul manual universitar de 670 de pagini cu foarte multe desene, scheme, tabele, diagrame, aşa cum se face de fapt o carte inginerească. Denumirea manualului este indicată în titlul acestei informaţii, iar autorii sunt: dl **Sergiu Calos**, şeful Catedrei „Ecotehnie, management ecologic şi Inginerie a Apelor „UNESCO-Cousteau”, **Mihaela Anca Constaşel**, lector la catedră, şi **Ion Junea**, specialist la Asociaţia „Apă-canal”, Chişinău.

Fonta ductilă, spre deosebire de fonta clasică, precum ne-a informat şi precum am înţeles noi din cele spuse de Sergiu Calos, nu are structură sfărâmicioasă, ci lamelară, fapt ce-i

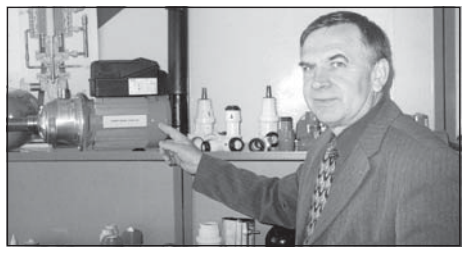

conferă o durabilitate sesizabilă – 80 de ani exploatare, recordul conductelor prezente. La noi în Moldova fonta ductilă capătă o întrebuinţare tot mai mare la conductele pentru apă şi deci trebuie ca studenţii să pătrundă adânc în materie, mâine vor lucra cu ea: proiectare, construcţie, exploatare etc. Şi la cost fonta ductilă are un avantaj în faţa conductelor de polietilenă, deşi şi polietilena se arată bine ca material pentru conductele de apă.

S-a lucrat intens asupra manualului, adunându-se material din diferite ţări, căci fonta ductilă se produce doar în SUA, Franţa, Marea Britanie, Germania, Austria, China şi Rusia.

Cartea se prezintă ca un ghid nu numai pentru studenţi, ci şi pentru proiectanţi, constructori, specialiştii în exploatare.

Catedra condusă de dl Calos, funcţionează în cadrul FUA, este membru al Asociaţiei Române a apelor deja de 11 ani şi în acest context s-a obţinut din România o anumită sponsorizare la editarea tirajului de o mie de exemplare a ghidului nominalizat. Alte sponsorizări s-au obţinut şi de la firme din Franţa, Anglia, Germania, care produc fontă ductilă. Deci din tirajul editat la Chişinău se vor duce ceva exemplare spre România, Franţa, Anglia, Germania, ducând cu ele folosul real al conţinutului, dar şi faima UTM.

Diplomă guvernamentală pentru decanul Nistor Grozavu

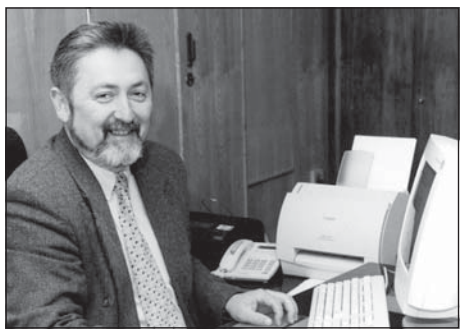

Cu ocazia Zilei Profesorului, pe care o marcăm, precum se ştie, în fiecare an la începutul lunii octombrie, Guvernul republicii distinge cu diplome diferite personalităţi din lumea nobilă a şcolii.

Universitatea Tehnică a Moldovei a avut bucuria de a fi reprezentată în acest sens de dl **Nistor Grozavu**, decan FUA, conf. dr. D-sa a fost distins cu Diplomă de gradul I „Pentru activitate didactică prodigioasă şi contribuţie substanţială la dezvoltarea învăţământului superior tehnic în Moldova şi cu prilejul Zilei lucrătorului din învăţământ”, semnată „Prim-ministru, **Vasile Tarlev**”.

Nistor Grozavu activează în învăţământul superior din 1982. Mai întâi, la UTM, apoi la Universitatea de Construcţii din Moscova, apoi iar la Alma Mater – UTM, unde îşi oferă cu dărnicie talentul organizatoric şi didactic până în prezent şi, sperăm, încă mulţi ani înainte.

Studii: a absolvit Facultatea de Urbanism şi Arhitectură, specialitatea „Urbanism şi Amenajare a teritoriului”. Doctorat: Universitatea de Construcţii din Moscova, specialitatea „Sisteme automatizate de proiectare în arhitectură şi construcţii”.

E lucru sigur că dl decan FUA Nistor Grozavu ne va bucura şi pe viitor cu noi succese în cea mai nobilă dintre activităţi – educaţia tineretului studios.

Şi doi meşteri la Pendul

La serioasa construcţie-instalaţie „Pendulul Foucault – Orologiu Gravitaţional” din sediul central al UTM îşi aduc aportul prin munca lor tehnică foarte asiduă, meticuloasă mai mulţi savanţi-tehnicieni sub dirijarea ştiinţifico-inginerească a dlui **Ion Bostan**, rectorul, academician al AŞM, profesori, ingineri, doctoranzi, masteranzi şi studenţi-cercetători. Dar printre ei s-au aflat câteva zile în vara toridă, trebăluind în holul de la intrare în universitate la cadranul orologiului, şi doi simpli meşteri. Şi ce meşteri! Într-adevăr, mâini de aur. Meşteri care pot tăia în materialul plastic sau în marmură cu precizie matematică. Este vorba de montarea prin încleiere a unor fire foarte fine în canale calculate – lucru manual atent, cu scule speciale şi foarte sigure.

Inginerul are nevoie de tovărăşia unor asemenea muncitori simpli – „mâini de aur”, care să-i realizeze deja practic ideile în marmură sau material plastic. Aceşti meşteri se numesc fraţii **Ion** şi **Gheorghe Chetroi**. Mai rar asemenea meşteri! Când admiraţi frumuseţea Rozei-vânturilor pe marmura cadranului Orologiului, jos, la sol, în holul din blocul central al UTM, să ştiţi că acolo au pus mâna lor şi meşterii iscusiţi Ion Chetroi şi Gheorghe Chetroi.

Cu prilejul ocaziei *(monolog satiric)*

Sunt o doamnă bine. Nu demult m-am transformat la oraş, aşa că sunt aproape foarte bine. Nu mai ai cum să mă cufunzi cu una cu două de la ţară. În prealabil şi pe timpuri nu ştiam ce-i mersi, plezir sau gudbai. Acum e altă gâscă şi altă mâncărime de peşte.

Eu trăiesc aproape de oficiul poştal, care-i foarte vizavi de magazinul mobilier. Poţi să spui că locuiesc alături de blocul în care trăiesc. Să nu-mi uit parola. De la magazinul mobilier mi-am cumpărat un covor piersic. Aia a fo' prima mea procuratură. Nu ştiu dacă a-ţi remorcat, că n-am nevoie să mă laud, dar cunosc limba la perfecţie.

Mulţi mă cointeresează de ce nu locuiesc la ţară? Da pe mine asta nu mă amenajează. La oraş poţi viziona un film sau un teatru intersectant, poţi servi o cafenea, poţi discuta cu un om intransigent.

Precist că vă interesează ce funcţionez la etapa contemporană de azi. Dar eu cred că nu importă, nici nu exportă. De mică vroiam de balerină, iar când am trecut strestul, nu mi-au ajuns două baluri. Mama speră să mă fac medic de chirurg, dar ea nu ştia că eu n-o să pot suporta scalpertul şi narcozia.

Aşa că mi-am ales ceva foarte fain şi m-am dus la manechiură. Stai toată ziua şi le provoci satisfacţie la damele şi femeile de elită. Le vopseşti unghiile de la mâni şi de la picioare, încât iese de la tine ca nişte doamne estimabile.

Şi apoi şi bărbaţii de la oraş sunt mai culturali şi mai educaţi superior faţă de alţii.

Cât despre bădăranii din provincie şi mai ales de la ţară, n-am ce să vă recunosc, dar îmi vine să-i sinucid pe toţi ca unul.

Nu, ce să vă mai povestesc? În genere şi în de obşte, socot că sunt de părerea că-i o'kei! Mai în scurt – non problem.

Cât pe ce să uit – încă o excepţie. La ţară insistă o lipsă totală de incultură. Par eczampîl – nici n-ai cu cine schimba o vorbă în limba ta natală. Mă refer la limba latină – cea mai frumoasă limbă dintre toate limbile noastre naţionale.

A ascultat monologul:

Efim BIVOL,
“Făclia”, 28 august 1999

Este bine să publicăm în „Mesager Universitar” şi asemenea texte, precum este „Cu prilejul ocaziei” de scriitorul-satiric E. Bivol, pentru ca cititorii – studenţi, doctoranzi, profesori, să-şi dea seama cu mai multă luciditate cât e de neplăcut să vorbeşti stâlcit, fără o minimă cultură. Totodată, cititorii vor înţelege că, indirect, asemenea „mostre” de vorbire se referă şi la ei, în sensul că sunt obligaţi de bunul simţ, de dorinţa progresului intelectual să fie mai atenţi la felul cum vorbesc, cum se exprimă ei înşişi, să caute a-şi cultiva mereu limba, vorbirea proprie.

Sport

Stadion “Extra-clasă!” la UTM

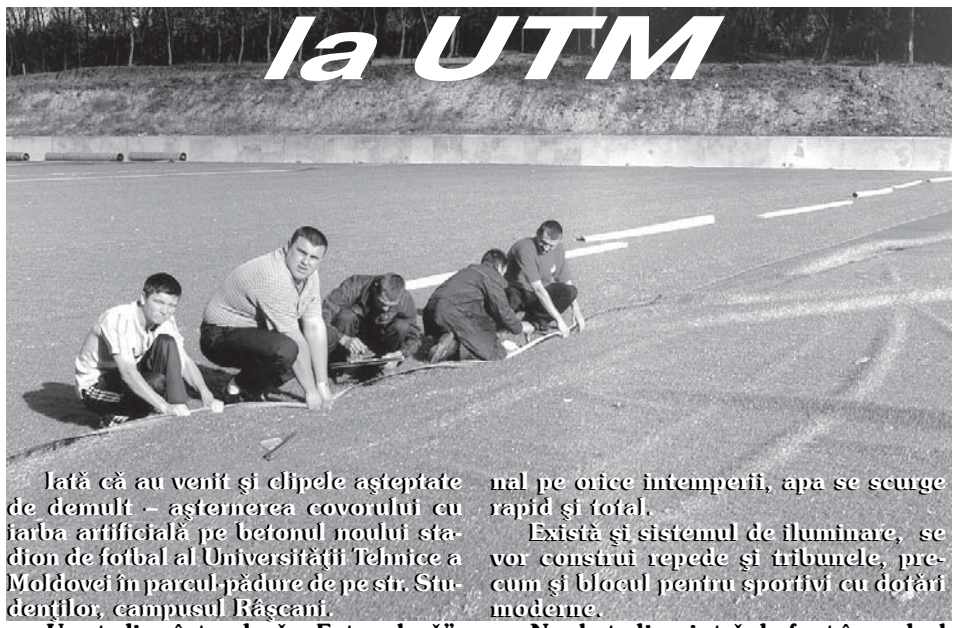

Iată că au venit şi clipele aşteptate de demult – aşternerea covorului cu iarba artificială pe betonul noului stadion de fotbal al Universităţii Tehnice a Moldovei în parcul-pădure de pe str. Studenţilor, campusul Râşcani.

Un stadion într-adevăr „Extra-clasă”, la nivel european. Iarbă artificială înseamnă nu numai verdele pe anul în jur, dar şi durabilitate, rezistenţă enormă la uzură. Peste covor se cerne un strat de nisip şi granule de cauciuc, deci crampoanele de la talpa ghetelor au aderenţă puternică şi fotbalistul manevrează cu uşurinţă mişcările sale destul de iuţi.

Stadionul are un sistem de drenaj sofisticat, astfel că el rămâne funcţional pe orice intemperii, apa se scurge rapid şi total.

Există şi sistemul de iluminare, se vor construi repede şi tribunele, precum şi blocul pentru sportivi cu dotări moderne.

Noul stadion intră de fapt în cadrul unui complex sportiv: avem alături alt stadion cu iarbă naturală şi piste pentru alergări, precum şi alte terenuri speciale. În acelaşi complex se află şi câteva terenuri moderne de tenis, o piscină – toate la nivel european.

Pe stadionul nou cu iarbă artificială se vor desfăşura antrenamente, precum şi întâlniri oficiale naţionale şi internaţionale.

Cursul universitar „Economia întreprinderii”

Autori: Liubov Usturoi***, lector superior la Catedra FMI, FCGC,*** Grigore Vascan***, conf. univ., dr. la Catedra EMC, FIEB***

Cursul universitar „Economia întreprinderii” este un manual ce conţine un vast material bazat pe legislaţia în vigoare şi cuprinde metode contemporane de analiză a resurselor întreprinderii, determinare a principalilor factori economici (cost, preţ, venit, profit, rentabilitate), pentru diverse ramuri ale economiei naţionale. Cursul este destinat studenţilor şi profesorilor de la diferitele specialităţi ale UTM, precum şi studenţilor din colegiile de construcţii (din Chişinău şi Hânceşti). Volumul – 163 pag. (10,3 c.t.). Tirajul – 200 exemplare. Redactor: **Nicolae Ţurcanu**, conf., dr., **Valentin Sverdlic**, conf., dr.

ECOLOGIE: lăsaţi-i să ciupească

Şi fetele joacă fotbal

În general sportul cere un efort continuu. Deci fetele-fotbaliste ale noastre de la „Politehnica UTM” sunt harnice foc, muncitoare. Dar mai plusaţi la efortul sportiv şi efortul muncii de studii. La o simplă aritmetică ar ieşi 2:1, adică o fată-sportivă depune 2 eforturi faţă de o fată (sau un băiat, nu importă) care depune un singur efort – studiile. Vom elogia cu sinceritate, fetele care fac sport paralel cu studiile. Şi încă un sport, care se considera până nu demult curat... băieţesc – masculin.

Să găsim cele mai calde cuvinte pentru fetele-fotbaliste, căci ele, plus la toate, apără şi onoarea Universităţii Tehnice la diverse întreceri.

De exemplu, în campionatul Moldovei la fotbal feminin, ediţia 2005-2006 echipa noastră „Politehnica UTM” a cucerit locul premiant III.

Antrenorul fotbalistelor noastre este dl. **Petru Nicora**. Domnia sa îndrumează părinteşte fetele spre sport, căci sportul înseamnă, desigur, sănătate.

Vă dorim din suflet, dragele noastre fotbaliste de la „Politehnica UTM”, noi succese în sport şi la studii.

Editor **– UTM. Materiale puteţi expedia la redacţie şi prin poşta electronică pe adresa:**
mesager@adm.utm.md
Marina Romanciuc – ***corespondent*****, Dorian Saranciuc –** ***fotograf*****.**
Design**: Viorica Ostaş-Tofan.**
Înregistrare la Ministerul Justiţiei al RM cu nr. 42 din 16.02.1998.
Tiparul: **Editura „Universul”** ***Comanda:*** **4128** ***Tiraj:*** **1200**